הלכות כלי המקדש והעובדין בו

משנה תורה לרמב״ם

geulaquiz.com

פרק א

א מִצְוַת עֲשֵׂה לַעֲשׂוֹת שֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה שֶׁיִּהְיֶה מוּכָן לְדָבָרִים שֶׁצְּרִיכִין מְשִׁיחָה בּוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שמות ל, כה) "וְעָשִׂיתָ אֹתוֹ שֶׁמֶן מִשְׁחַת קֹדֶשׁ":

ב וְכָכָה עָשָׂהוּ מֹשֶׁה רַבֵּנוּ בַּמִּדְבָּר. לָקַח מִן הַמּוֹר וְהַקְּנָמוֹן וְהַקִּדָּה מִכָּל אֶחָד מִשְׁלְשְׁתָּן חֲמֵשׁ מֵאוֹת שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ. וּמִקְּנֵה הַבֹּשֶׂם חֲמִשִּׁים וּמָאתַיִם. וְזֶהוּ שֶׁנֶּאֱמַר בַּתּוֹרָה (שמות ל כג) "וְקְנָמָן בֶּשֶׂם מַחֲצִיתוֹ חֲמִשִּׁים וּמָאתַיִם" שֶׁשּׁוֹקְלִים אוֹתוֹ בְּשִׁתֵּי פְּעָמִים חֲמִשִּׁים וּמָאתַיִם בְּכָל פַּעַם. וְשׁוֹחֵק כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְבַדּוֹ. וְעֵרֶב הַכֹּל וְשָׂרָה אוֹתָן בְּמַיִם זַכִּין וּמְתוּקִין עַד שֶׁיֵּצֵא כָּל כֹּחָן בַּמַּיִם וְנָתַן עַל הַמַּיִם שֶׁמֶן זַיִת הֵין וְהוּא י"ב לוֹג. כָּל לוֹג אַרְבַּע רְבִיעִיּוֹת. וּבְשֶׁל הַכֹּל עַל הָאֵשׁ עַד שֶׁאָבְדוּ הַמַּיִם וְנִשְׁאַר הַשֶּׁמֶן וְהִנִּיחוֹ בִּכְלִי לְדוֹרוֹת:

ג הַמּוֹר הוּא הַדָּם הַצָּרוּר בְּחַיָּה שֶׁבְּהֹדּוּ הַיְדוּעַ לַכֹּל שֶׁמִּתְבַּשְּׂמִין בָּהּ בְּנֵי אָדָם בְּכָל מָקוֹם. וְהַקְּנָמוֹן הוּא הָעֵץ שֶׁבָּא מֵאֵיֵי הֹדּוּ שֶׁרֵיחוֹ טוֹב וּמִתְגַּפְּרִים בּוֹ בְּנֵי אָדָם. וְהַקִּדָּה הִיא הַקּוֹשְׁט. וּקְנֵה בֹּשֶׂם הֵם הַקָּנִים הַדַּקִּים כְּתֶבֶן הָאֲדֻמִּים הַבָּאִים מֵאֵיֵי הֹדּוּ וְרֵיחָן טוֹב וְהֵם מִמִּינֵי הַבְּשָׂמִים שְׁנוֹתְנִין אוֹתָם הָרוֹפְאִים בְּצֹרִי:

ד הָעוֹשֶׂה שֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה כַּמַּעֲשֶׂה הַזֶּה וְכַמִּשְׁקָל הַזֶּה וְלֹא גָּרַע בְּמִזִּיד חַיָּב כָּרֵת. בְּשׁוֹגֵג מֵבִיא חַטָּאת קְבוּעָה שֶׁנֶּאֱמַר (שמות ל לג) "אֲשֶׁר יִרְקַח כָּמֹהוּ" (שמות ל לג) "וְנִכְרַת מֵעַמָּיו". וְהוּא שֶׁיַּעֲשֶׂה אוֹתוֹ לְהִמָּשַׁח בּוֹ. אֲבָל אִם עָשָׂהוּ לְהִתְלַמֵּד אוֹ לִתֵּן לַאֲחֵרִים פָּטוּר:

ה הַסָּךְ מִשְׁחַת הַמִּשְׁחָה כְּזַיִת בְּמִזִּיד חַיָּב כָּרֵת. וּבְשׁוֹגֵג מֵבִיא חַטָּאת קְבוּעָה שֶׁנֶּאֱמַר (שמות ל לג) "וַאֲשֶׁר יִתֵּן מִמֶּנּוּ עַל זָר וְנִכְרַת מֵעַמָּיו". וְאֵין חַיָּבִין אֶלָּא עַל סִיכַת שֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה שֶׁעָשָׂה מֹשֶׁה שֶׁנֶּאֱמַר מִמֶּנּוּ. מִזֶּה שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (שמות ל לא) "שֶׁמֶן מִשְׁחַת קֹדֶשׁ יִהְיֶה זֶה לִי". וּמֵעוֹלָם לֹא נַעֲשָׂה שֶׁמֶן אַחֵר חוּץ מִמַּה שֶּׁעָשָׂה מֹשֶׁה:

ו אֶחָד הַסָּךְ אֶת עַצְמוֹ וְאֶחָד הַסָּךְ אֶת אֲחֵרִים שֶׁנֶּאֱמַר (שמות ל לג) "וַאֲשֶׁר יִתֵּן מִמֶּנּוּ עַל זָר". הַסָּךְ כֵּלִים וּבְהֵמָה וַעֲכו"ם שֶׁהֵם כְּמוֹתָהּ אוֹ שֶׁסָּךְ מֵתִים בּוֹ פָּטוּר שֶׁנֶּאֱמַר (שמות ל לב) "עַל בְּשַׂר אָדָם לֹא יִיסָךְ":

ז אֵין מוֹשְׁחִין מִמֶּנּוּ לְדוֹרוֹת אֶלָּא כֹּהֲנִים גְּדוֹלִים וּמְשׁוּחֵי מִלְחָמָה וּמַלְכֵי בֵּית דָּוִד בִּלְבַד. אֲפִלּוּ כֹּהֵן בֶּן כֹּהֵן מוֹשְׁחִין אוֹתוֹ. שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא ו טו) "וְהַכֹּהֵן הַמָּשִׁיחַ תַּחְתָּיו מִבָּנָיו" וְגוֹ':

ח בְּבֵית שֵׁנִי שֶׁלֹּא הָיָה שָׁם שֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה הָיָה כֹּהֵן גָּדוֹל מִתְרַבֶּה בִּלְבִישַׁת בְּגָדִים בִּלְבַד שֶׁהָיָה לוֹבֵשׁ בִּגְדֵי כְהֻנָּה גְּדוֹלָה:

ט כֵּיצַד מוֹשְׁחִין אֶת הַכֹּהֵן. צָק אֶת הַשֶּׁמֶן עַל רֹאשׁוֹ וְסָךְ מִמֶּנּוּ עַל גַּבֵּי עֵינָיו כְּמִין כִּי יָוָנִית כָּזֶה X שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא ח יב) "וַיִּצֹק מִשֶּׁמֶן הַמִּשְׁחָה עַל רֹאשׁ אַהֲרֹן וַיִּמְשַׁח אֹתוֹ לְקַדְּשׁוֹ". וּמַלְכֵי בֵּית דָּוִד מוֹשְׁחִין אוֹתָן כְּמִין נֵזֶר עַל רֹאשׁוֹ. וְלֹא יִמְשַׁח בִּמְקוֹמוֹת אֲחֵרוֹת וְלֹא יַרְבֶּה בְּשֶׁמֶן:

י הַנּוֹתֵן מִשֶּׁמֶן הַמִּשְׁחָה עַל גַּבֵּי מֶלֶךְ אוֹ כֹּהֵן גָּדוֹל שֶׁכְּבָר נִמְשְׁחוּ פָּטוּר שֶׁנֶּאֱמַר (שמות ל לג) "וַאֲשֶׁר יִתֵּן מִמֶּנּוּ עַל זָר" וְאֵין אֵלּוּ זָרִים אֶצְלוֹ. אֲבָל הַסָּךְ מִמֶּנּוּ אֲפִלּוּ לְמֶלֶךְ וְכֹהֵן גָּדוֹל חַיָּב שֶׁנֶּאֱמַר (שמות ל לב) "עַל בְּשַׂר אָדָם לֹא יִיסָךְ" כָּל אָדָם בְּמַשְׁמָע. וְכֹהֵן גָּדוֹל שֶׁנָּטַל שֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה מֵרֹאשׁוֹ וְסָךְ בְּמֵעָיו חַיָּב כָּרֵת וְהוּא שֶׁיָּסוּךְ מִמֶּנּוּ בְּכָזַיִת:

יא אֵין מוֹשְׁחִין אֶת הַמֶּלֶךְ אֶלָּא עַל גַּבֵּי הַמַּעְיָן. וְאֵין מוֹשְׁחִין מֶלֶךְ בֶּן מֶלֶךְ שֶׁהַמַּלְכוּת יְרֻשָּׁה לַמֶּלֶךְ לְעוֹלָם שֶׁנֶּאֱמַר (דברים יז כ) "הוּא וּבָנָיו בְּקֶרֶב יִשְׂרָאֵל". וְאִם הָיְתָה שָׁם מַחְלֹקֶת מוֹשְׁחִין אוֹתוֹ כְּדֵי לְסַלֵּק הַמַּחְלֹקֶת וּלְהוֹדִיעַ לַכֹּל שֶׁזֶּהוּ מֶלֶךְ לְבַדּוֹ. כְּמוֹ שֶׁמָּשְׁחוּ שְׁלֹמֹה מִפְּנֵי מַחְלֹקֶת אֲדוֹנִיָּהוּ. וְיוֹאָשׁ מִפְּנֵי עֲתַלְיָה. וְיהוֹאָחָז מִפְּנֵי יְהוֹיָקִים אָחִיו. וְזֶה שֶׁמָּשַׁח אֱלִישָׁע לְיֵהוּא לֹא בְּשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה מָשָׁחוּ אֶלָּא בְּשֶׁמֶן אֲפַרְסְמוֹן. וְדָבָר זֶה מְסֹרָת בְּיַד הַחֲכָמִים:

יב כָּל כְּלֵי הַמִּקְדָּשׁ שֶׁעָשָׂה מֹשֶׁה בַּמִּדְבָּר לֹא נִתְקַדְּשׁוּ אֶלָּא בִּמְשִׁיחָתָן בְּשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה שֶׁנֶּאֱמַר (במדבר ז א) "וַיִּמְשָׁחֵם וַיְקַדֵּשׁ אֹתָם". וְדָבָר זֶה אֵינוֹ נוֹהֵג לְדוֹרוֹת. אֶלָּא הַכֵּלִים כֻּלָּן כֵּיוָן שֶׁנִּשְׁתַּמְּשׁוּ בָּהֶן בַּמִּקְדָּשׁ בִּמְלַאכְתָּן נִתְקַדְּשׁוּ שֶׁנֶּאֱמַר (במדבר ד יב) "אֲשֶׁר יְשָׁרְתוּ בָם בַּקֹּדֶשׁ" בְּשֶׁרוּת בָּם מִתְקַדְּשִׁין:

יג הַכַּפּוֹת וְהַקְּעָרוֹת שֶׁמְּקַבְּלִין בָּהֶם הַמְּנָחוֹת וְכֵן הַמִּזְרָקוֹת שֶׁמְּקַבְּלִין בָּהֶן הַדָּם וּשְׁאָר כְּלֵי הַשָּׁרֵת כֻּלָּן שֶׁל כֶּסֶף וְשֶׁל זָהָב הָיוּ וּמֵהֶן לַעֲשׂוֹתָן מִשְׁאָר מִינֵי מַתָּכוֹת כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוּ וְכֻלָּן מִתְקַדְּשִׁין בְּמִלַּאכְתָּן. וְאִם נִשְׁבְּרוּ מֵתִיךְ אוֹתָם וְעוֹשֶׂה אוֹתָן כְּלִי אַחֵר וְאֵין קִדֻּשָּׁתָן מִסְתַּלֶּקֶת מֵהֶן לְעוֹלָם:

יד כְּלֵי הַקֹּדֶשׁ שֶׁנִּקְּבוּ אוֹ שֶׁנִּסְדְּקוּ אֵין סוֹתְמִין אוֹתָן אֶלָּא מַתִּיכִין אוֹתָן וְעוֹשִׂין אוֹתָן חֲדָשִׁים:

טו סַכִּין שֶׁנִּשְׁמַט מִן הַנֶּצֶב אוֹ שֶׁנִּפְגַּם אֵין מַחֲזִירִין אוֹתוֹ וְאֵין מַשְׁחִיזִין אוֹתוֹ. אֶלָּא גּוֹנְזִין אוֹתוֹ בְּצַד הַהֵיכָל בֵּין הַקֹּדֶשׁ וְהָאוּלָם לַדָּרוֹם וְעוֹשִׂין אֲחֵרִים. שֶׁאֵין עֲנִיּוּת בְּמָקוֹם עֲשִׁירוּת:

טז שְׁתֵּי מִדּוֹת שֶׁל יָבֵשׁ הָיוּ בַּמִּקְדָּשׁ. עִשָּׂרוֹן. וַחֲצִי עִשָּׂרוֹן. הָעִשָּׂרוֹן לְמִנְחוֹת. וַחֲצִי הָעִשָּׂרוֹן לְחַלֵּק בּוֹ מִנְחַת כֹּהֵן גָּדוֹל שֶׁבְּכָל יוֹם:

יז וְשֶׁבַע מִדּוֹת שֶׁל לַח הָיוּ שָׁם. הִין. וַחֲצִי הַהִין. וּשְׁלִישִׁית הַהִין. וּרְבִיעִית הַהִין. וְלוֹג. וַחֲצִי לוֹג. וּרְבִיעִית. וְלָמָּה הָיוּ חֲצִי הַהִין וּשְׁלִישִׁית הַהִין וּרְבִיעִית הַהִין. לְמִדַּרְתָּן הַנְּסָכִים שֶׁל זְבָחִים. וְלוֹג לְמִדַּרְתָּן שֶׁמֶן הַמְּנָחוֹת. וַחֲצִי לוֹג לְמִדַּרְתָּן שֶׁמֶן לְכָל נֵר מִנֹּרוֹת הַמְּנוֹרָה. וּרְבִיעִית לְחַלֵּק בָּהּ הַשֶּׁמֶן לַחֲבִיתִין:

יח וְאֵין לָנוּ דָּבָר לְמִדָּד בּוֹ הִין וְלָמָּה הָיָה שָׁם. הוֹאִיל וְהָיָה בַּמִּקְדָּשׁ מִימֵי מֹשֶׁה שֶׁמָּדַד בּוֹ שֶׁמֶן לְשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה. וּבַחֲצִי לוֹג שֶׁיִּהְיֶה בַּמִּקְדָּשׁ הָיוּ מוֹדְדִין מַיִם לְמֵי סוֹטָה וְשֶׁמֶן לְתוֹדָה. וּבָרְבִיעִית שֶׁהָיְתָה שָׁם הָיוּ מוֹדְדִין שֶׁמֶן לֶחֶם הַנָּזִיר. וּמַיִם לְטָהֳרַת מְצֹרָע. וְלֹא מִפְּנֵי מַעֲשִׂים אֵלּוּ נִתְקַדְּשׁוּ אֶלָּא מִפְּנֵי הַמְּלָאכוֹת שֶׁל מִקְדָּשׁ שֶׁאָמַרְנוּ:

יט כָּל הַמִּדּוֹת הָאֵלּוּ קֹדֶשׁ וּמִכְלֵי הַשָּׁרֵת. אֶלָּא שֶׁמִּדּוֹת הַלַּח נִמְשָׁחוּ מִבִּפְנִים וּמִבַּחוּץ. וּכְלֵי הַיָּבֵשׁ לֹא נִמְשָׁחוּ אֶלָּא בִּפְנִים. לְפִיכָךְ בֵּירוּצֵי מִדּוֹת הַלַּח קֹדֶשׁ. וּבֵירוּצֵי מִדּוֹת הַיָּבֵשׁ חל:

פרק ב

א הַקְּטֹרֶת נַעֲשֵׂית בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה וַעֲשִׂיָּתוֹ מִצְוָת עֲשֵׂה שֶׁנֶּאֱמַר וְאַתָּה קַח לְךָ סַמִּים וְגוֹ׳. וְנִתְפָּרְשׁוּ בַּתּוֹרָה אַרְבָּעָה מִסַּמְמָנֶיהָ. וְהֵן (שמות ל לד) ״נָטָף. וּשְׁחֵלֶת. וְחֶלְבְּנָה. וּלְבוֹנָה״. וּשְׁאָר סַמְמָנֶיהָ הֲלָכָה לְמֹשֶׁה מִסִּינַי:

ב אַחַד עָשָׂר סַמְמָנִים נֶאֶמְרוּ לוֹ לְמֹשֶׁה מִסִּינַי. וְהֵם שֶׁעוֹשִׂין אוֹתָן בְּמִשְׁקָל מְכֻוָּן. וּמוֹסִיפִין עִמָּהֶן בְּלֹא מִשְׁקָל מֶלַח סְדוֹמִית וְכִפַּת הַיַּרְדֵּן. וְעֹשֶׂה אֶחָד שֶׁמַּעֲלֶה עָשָׁן. וְלֹא הָיוּ יוֹדְעִים אוֹתוֹ אֶלָּא אֲנָשִׁים יְדוּעִים וְהוּא הָיָה הֲלָכָה בְּיָדָם אִישׁ מִפִּי אִישׁ:

ג וְזֶהוּ מִשְׁקַל אַחַד עָשָׂר סַמָּנֶיהָ. נָטָף. וּשְׁחֵלֶת. וְחֶלְבְּנָה. וּלְבוֹנָה. מִכָּל אֶחָד מִשְׁקַל שִׁבְעִים מָנֶה. וְהַמָּנֶה מֵאָה דִּינָרִין. וּמוֹר. וּקְצִיעָה. וְשִׁבֹּלֶת נֵרְדְּ. וְכַרְכֹּם. מִכָּל אֶחָד שִׁשָּׁה עָשָׂר מָנֶה. קִשְׁטְ שְׁנֵים עָשָׂר מָנֶה. קִנָּמוֹן תִּשְׁעָה מָנִים. קִלּוּפָה שְׁלֹשָׁה מָנִים. מִשְׁקַל הַכֹּל שְׁלֹשׁ מֵאוֹת וְשִׁשִּׁים וּשְׁמוֹנָה מָנֶה. שְׁחוּקִין הַכֹּל הָדֵק. מוֹסִיפִין לָהּ רֹבַע הַקַּב מֶלַח סְדוֹמִית. וְכִפַּת הַיַּרְדֵּן וּמַעֲלֶה עָשָׁן כָּל שֶׁהוּא. וּמַקְטִיר מִמֶּנָּה בְּכָל יוֹם עַל מִזְבַּח הַזָּהָב מָנֶה. שְׁלֹשׁ מֵאוֹת וְשִׁשִּׁים וַחֲמִשָּׁה מָנֶה כְּנֶגֶד יְמוֹת הַחַמָּה. וְהַשְּׁלִשָּׁה מָנִים הַנִּשְׁאָרִים שׁוֹחֵק אוֹתָם עֶרֶב יוֹם הַכִּפּוּרִים דַּקָּה עַד שֶׁמּוֹצִיא מִמֶּנָּה מָלֵא חָפְנָיו לְהַקְטִיר בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים. וְהַשְּׁאָר הוּא מוֹתַר הַקְּטֹרֶת שֶׁאָמַרְנוּ בְּשִׁקָּלִים:

ד נָטָף הָאָמוּר בַּתּוֹרָה הוּא עֲצִי הַקְּטָף שֶׁיּוֹצֵא מֵהֶן הַצָּרִי. וְהַשְּׁחֵלֶת הִיא הַצִּפֹּרֶן שֶׁנּוֹתְנִין אוֹתָהּ בְּנֵי הָאָדָם בְּמַגְמָרוֹת. וְהַחֶלְבְּנָה כְּמוֹ דְּבַשׁ שָׁחוֹר וְרֵיחוֹ קָשֶׁה וְהוּא שֹׁרֶשׁ אִילָנוֹת בְּעֲרֵי יָוָן. וְזֶהוּ שְׁמוֹת הַסַּמָּנִים בִּלְשׁוֹן עֲרָבִי. עוּד בְּלַסָּאן וְאַצְפַּאר טִיב. וּמִיעָה. וּלְכָאן. וּמוּסְקִי. וּקְצִיעָה. וְסַנְבְּלִי אַלָּנְטוֹרִין. וְזַעֲפָרָן. וְקִשְׁטְ. וְעוּד [הַיַּרְדֵּן]. וְקַסְּר סְלִיכָה. וְעִנְבָּר:

ה כֵּיצַד מְפַטְּמִין אֶת הַקְּטֹרֶת. מֵבִיא תִּשְׁעָה קַבִּין בִּרִית כַּרְשִׁינָה וְשָׁף בָּהּ אֶת הַצִּפֹּרֶן וְאַחַר כָּךְ שׁוֹרֶה אֶת הַצִּפֹּרֶן בְּאֶחָד וְעֶשְׂרִים קַב שֶׁל יֵין קַפְרִיסִין אוֹ יַיִן לָבָן יָשָׁן חָזָק בְּיוֹתֵר. וְאַחַר כָּךְ שׁוֹחֵק כָּל אֶחָד מִן הַסַּמָּנִים בִּפְנֵי עַצְמוֹ הָדֵק. וּכְשֶׁהוּא שׁוֹחֵק אוֹמֵר הָדֵק הֵיטֵב הָדֵק הֵיטֵב כָּל זְמַן שֶׁשּׁוֹחֵק וּמְעָרֵב הַכֹּל:

ו וְכָל מַעֲשֵׂיהּ בַּקֹּדֶשׁ בְּתוֹךְ הָעֲזָרָה וּמִשֶּׁל הַקֹּדֶשׁ. וְהַמְפַטֵּם אֶת הַקְּטֹרֶת מִן הַחֵלִין אוֹ בִּכְלֵי שֶׁל חֵלִין פְּסוּלָה:

ז פַּעֲמַיִם בַּשָּׁנָה הָיוּ מַחֲזִירִין אוֹתוֹ לַמַּכְתֶּשֶׁת. בִּימוֹת הַחַמָּה הָיוּ מְפַזְּרִים אוֹתָהּ כְּדֵי שֶׁלֹּא תִּתְעַפֵּשׁ. וּבִימוֹת הַגְּשָׁמִים צוֹבְרִין אוֹתָהּ כְּדֵי שֶׁלֹּא יָפוּג רֵיחָהּ:

ח נָתַן לְתוֹכָהּ דְּבַשׁ כָּל שֶׁהוּא פְּסָלָהּ. חִסֵּר אֶחָד מִסַּמְמָנֶיהָ חַיָּב מִיתָה שֶׁהֲרֵי נַעֲשֵׂית קְטֹרֶת זָרָה. פִּטְּמָהּ מְעַט מְעַט בְּמַתְכֻּנְתָּהּ כְּשֵׁרָה אֲפִלּוּ פִּטֵּם פְּרָס בְּשַׁחֲרִית וּפְרָס בֵּין הָעַרְבַּיִם:

ט הָעוֹשֶׂה קְטֹרֶת מֵאַחַד עָשָׂר סַמְמָנִין אֲלוּ לְפִי מִשְׁקָלוֹת אֲלוּ כְּדֵי לְהָרִיחַ בָּהּ אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא הֵרִיחַ חַיָּב כָּרֵת עַל עֲשִׂיָּתָהּ אִם עָשָׂה מֵזִיד. וּבְשׁוֹגֵג מֵבִיא חַטָּאת קְבוּעָה. אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא עָשָׂה הַמִּשְׁקָל כֻּלּוֹ אֶלָּא חֶצְיוֹ אוֹ שְׁלִישׁוֹ. הוֹאִיל וְעָשָׂה לְפִי מִשְׁקָלוֹת אֲלוּ חַיָּב כָּרֵת. שֶׁנֶּאֱמַר (שמות ל לז) ״בְּמַתְכֻּנְתָּהּ לֹא תַעֲשׂוּ לָכֶם״ (שמות ל לח) ״אִישׁ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה כָמוֹהָ לְהָרִיחַ בָּהּ וְנִכְרַת מֵעַמָּיו״:

י עֲשָׂאָהּ לְהִתְלַמֵּד בָּהּ אוֹ לְמָכְרָהּ לַצַּבּוּר פָּטוּר. הֵרִיחַ בָּהּ וְלֹא עֲשָׂאָהּ אֵינוֹ חַיָּב כָּרֵת אֶלָּא דֵּינוֹ כְּדִין כָּל הַנֶּהֱנֶה מִן הַהֶקְדֵּשׁ. לֹא חִיְּבָה תּוֹרָה כָּרֵת אֶלָּא לָעוֹשֶׂה בְּמַתְכֻּנְתָּהּ לְהָרִיחַ בָּהּ:

יא מִזְבַּח הַזָּהָב שֶׁבַּהֵיכָל עָלָיו מַקְטִירִין הַקְּטֹרֶת בְּכָל יוֹם. וְאֵין מַקְרִיבִין עָלָיו דָּבָר אַחֵר. וְאִם הִקְטִיר עָלָיו קְטֹרֶת אַחֶרֶת שֶׁאֵינָהּ כָּזוֹ. אוֹ שֶׁהִקְטִיר עָלָיו קְטֹרֶת כָּזוֹ שֶׁהִתְנַדֵּב אוֹתָהּ יָחִיד אוֹ רַבִּים. אוֹ הִקְרִיב עָלָיו קָרְבָּן. אוֹ הִסִּיךְ נָסָךְ. לוֹקֶה שֶׁנֶּאֱמַר (שמות ל ט) "לֹא תַעֲלוּ עָלָיו קְטֹרֶת זָרָה וְעוֹלָה וּמִנְחָה" וְגוֹ':

יב בְּעֵת שֶׁמּוֹלִיכִין אֶת הָאָרוֹן מִמָּקוֹם לְמָקוֹם אֵין מוֹלִיכִין אוֹתוֹ לֹא עַל הַבְּהֵמָה וְלֹא עַל הֶעֲגָלוֹת אֶלָּא מְצָוָה לְנָטְלוֹ עַל הַכָּתֵף. וּלְפִי שֶׁשָּׂכַח דָּוִד וּנְשָׂאוֹ עַל הָעֲגָלָה נִפְרַץ פֶּרֶץ בְּעֻזָּא. אֶלָּא מִצְוָה לְנָשְׂאוֹ עַל הַכָּתֵף שֶׁנֶּאֱמַר (במדבר ז ט) "כִּי עֲבֹדַת הַקֹּדֶשׁ עֲלֵיהֶם בַּכָּתֵף יִשָּׂאוּ":

יג כְּשֶׁנּוֹשְׂאִים אוֹתוֹ עַל הַכָּתֵף נוֹשְׂאִין פָּנִים כְּנֶגֶד פָּנִים וַאֲחוֹרֵיהֶם לַחוּץ וּפְנֵיהֶם לְפָנִים. וְנִזְהָרִים שֶׁלֹּא יִשְׁמְטוּ הַבַּדִּים מִן הַטַּבָּעוֹת. שֶׁהַמֵּסִיר אֶחָד מִן הַבַּדִּים מִן הַטַּבָּעוֹת לוֹקֶה. שֶׁנֶּאֱמַר (שמות כה טו) "בְּטַבְּעֹת הָאָרֹן יִהְיוּ הַבַּדִּים לֹא יָסֵרוּ מִמֶּנּוּ":

פרק ג

א זֶרַע לֵוִי כֻּלּוֹ מֻבְדָּל לַעֲבוֹדַת הַמִּקְדָּשׁ שֶׁנֶּאֱמַר (דברים י ח) "בָּעֵת הַהִיא הִבְדִּיל ה' אֶת שֵׁבֶט הַלֵּוִי". וּמִצְוַת עֲשֵׂה לִהְיוֹת הַלְוִיִּם פְּנוּיִין וּמוּכָנִין לַעֲבוֹדַת הַמִּקְדָּשׁ בֵּין רָצוּ בֵּין שֶׁלֹּא רָצוּ שֶׁנֶּאֱמַר (במדבר יח כג) "וְעָבַד הַלֵּוִי הוּא אֶת עֲבֹדַת אֹהֶל מוֹעֵד". וּבֶן לֵוִי שֶׁקִּבֵּל עָלָיו כָּל מִצְוֹת לְוִיָּה חוּץ מִדָּבָר אֶחָד אֵין מְקַבְּלִין אוֹתוֹ עַד שֶׁיְּקַבֵּל אֶת כֻּלָּן:

ב עֲבוֹדָה שֶׁלָּהֶן הִיא שֶׁיִּהְיוּ שׁוֹמְרִין אֶת הַמִּקְדָּשׁ. וְיִהְיוּ מֵהֶן שׁוֹעֲרִין לִפְתֹּחַ שַׁעֲרֵי הַמִּקְדָּשׁ וּלְהָגִיף דַּלְתוֹתָיו. וְיִהְיוּ מֵהֶן מְשׁוֹרְרִין לְשׁוֹרֵר עַל הַקָּרְבָּן בְּכָל יוֹם. שֶׁנֶּאֱמַר (דברים יח ז) "וְשֵׁרֵת בְּשֵׁם ה' אֱלֹהָיו כְּכָל אֶחָיו הַלְוִיִּם". אִי זֶהוּ שֵׁרוּת שֶׁהוּא בְּשֵׁם ה' הֱוֵי אוֹמֵר זוֹ שִׁירָה. וּמָתַי אוֹמֵר שִׁירָה עַל כָּל עוֹלוֹת הַצִּבּוּר הַחוֹבָה וְעַל שַׁלְמֵי עֲצֶרֶת בְּעֵת נִסּוּךְ הַיַּיִן. אֲבָל עוֹלוֹת נְדָבָה שֶׁמַּקְרִיבִין הַצִּבּוּר לְקַיֵּץ לַמִּזְבֵּחַ. וְכֵן הַנִּסָּכִין הַבָּאִין בִּפְנֵי עַצְמָן. אֵין אוֹמְרִין עֲלֵיהֶן שִׁירָה:

ג לֵוִי הָאוֹנֵן מֻתָּר לַעֲבֹד וּלְשׁוֹרֵר. וְאֵין פּוֹחֲתִין מִשְּׁנַיִם עָשָׂר לְוִיִּם עוֹמְדִים עַל הַדּוּכָן בְּכָל יוֹם לוֹמַר שִׁירָה עַל הַקָּרְבָּן וּמוֹסִיפִין עַד לְעוֹלָם וְאֵין אוֹמְרִין שִׁירָה אֶלָּא בַּפֶּה בְּלֹא כְּלִי שֶׁעִקַּר הַשִּׁירָה שֶׁהִיא עֲבוֹדָתָם בַּפֶּה. וַאֲחֵרִים הָיוּ עוֹמְדִים שָׁם מְנַגְּנִין בִּכְלֵי שִׁיר. מֵהֶן לְוִיִּם וּמֵהֶן יִשְׂרְאֵלִים מְיֻחָסִין הַמַּשִּׁיאִין לְכְהֻנָּה. שֶׁאֵין עוֹלֶה עַל הַדּוּכָן אֶלָּא מְיֻחָס. וְאֵין אֵלּוּ הַמְשׁוֹרְרִים עַל פִּי הַכֵּלִים עוֹלִין לְמִנְיַן הַשְּׁנַיִם עָשָׂר:

ד וּבַמֶּה הֵם מְנַגְּנִין. בִּנְבָלִים וַחֲלִילִים וְכִנּוֹרוֹת וַחֲצוֹצְרוֹת וְהַצִּלְצָל. וְאֵין פּוֹחֲתִין מִשְּׁנֵי נְבָלִים וְלֹא מוֹסִיפִין עַל שִׁשָּׁה. וְאֵין פּוֹחֲתִין מִשְּׁנֵי חֲלִילִים וְלֹא מוֹסִיפִין עַל שְׁנַיִם עָשָׂר. וְאֵין פּוֹחֲתִין מִשְּׁתֵּי חֲצוֹצְרוֹת וְלֹא מוֹסִיפִין עַל עֶשְׂרִים וּמֵאָה. וְאֵין פּוֹחֲתִין מֵהַשְּׁעָה כִּנּוֹרוֹת וּמוֹסִיפִין עַד לְעוֹלָם. וְהַצִּלְצָל אֶחָד בִּלְבַד:

ה בִּימֵי הַמּוֹעֲדוֹת כֻּלָּם וּבְרָאשֵׁי חֳדָשִׁים הָיוּ הַכֹּהֲנִים תּוֹקְעִים בַּחֲצוֹצְרוֹת בִּשְׁעַת הַקָּרְבָּן וְהַלְוִיִּם אוֹמְרִין שִׁירָה שֶׁנֶּאֱמַר (במדבר י י) "וּבְיוֹם שִׂמְחַתְכֶם וּבְמוֹעֲדֵיכֶם וּבְרָאשֵׁי חָדְשֵׁיכֶם וּתְקַעְתֶּם בַּחֲצֹצְרוֹת". הַחֲצוֹצְרָה הָיְתָה נַעֲשֵׂית מִן עֶשֶׂת שֶׁל כֶּסֶף. עָשָׂה אוֹתָהּ מִן הַגְּרוּטָאוֹת שֶׁל כֶּסֶף כְּשֵׁרָה. מִשְּׁאָר מִינֵי מַתָּכוֹת פְּסוּלָה. וְהַחֲלִילִין שֶׁהָיוּ מְנַגְּנִין בָּהֶן הָיָה אַבּוּב שֶׁלָּהֶן שֶׁל קָנֶה. מִפְּנֵי שֶׁקּוֹלוֹ עָרֵב. וְלֹא הָיָה מְחַלֵּק אֶלָּא בְּאַבּוּב יְחִידִי מִפְּנֵי שֶׁהוּא מְחַלֵּק יָפֶה:

ו בִּשְׁנַיִם עָשָׂר יוֹם בַּשָּׁנָה הֶחָלִיל מַכֶּה לִפְנֵי הַמִּזְבֵּחַ. בִּשְׁחִיטַת פֶּסַח רִאשׁוֹן. וּבִשְׁחִיטַת פֶּסַח שֵׁנִי. וּבְיוֹם טוֹב הָרִאשׁוֹן שֶׁל פֶּסַח. וּבְיוֹם הָרִאשׁוֹן שֶׁל עֲצֶרֶת. וּבִשְׁמוֹנָה יְמֵי הֶחָג. וְחָלִיל זֶה דּוֹחֶה שַׁבָּת מִפְּנֵי שֶׁהוּא חָלִיל שֶׁל קָרְבָּן וְחָלִיל שֶׁל קָרְבַּן עֲבוֹדָה הִיא וְדוֹחֶה אֶת הַשַּׁבָּת:

ז אֵין בֶּן לֵוִי נִכְנָס לַעֲזָרָה לַעֲבוֹדָתוֹ עַד שֶׁיִּלְמְדוּהוּ חָמֵשׁ שָׁנִים תְּחִלָּה. שֶׁנֶּאֱמַר (במדבר ח כד) "זֹאת אֲשֶׁר לַלְוִיִּם מִבֶּן חָמֵשׁ וְעָשְׂרִים שָׁנָה" וְכָתוּב אֶחָד אוֹמֵר (במדבר ד ג) "מִבֶּן שְׁלֹשִׁים שָׁנָה". הָא כֵּיצַד. חָמֵשׁ לִלְמֹד. וְאֵינוֹ נִכְנָס לַעֲבוֹדָה עַד שֶׁיִּגְדַּל וְיִהְיֶה (במדבר ד יט) (במדבר ד מט) אִישׁ שֶׁנֶּאֱמַר "אִישׁ אִישׁ עַל עֲבֹדָתוֹ":

ח זֶה שֶׁנֶּאֱמַר בַּתּוֹרָה בַּלְוִיִּם (במדבר ח כה) "וּמִבֶּן חֲמִשִּׁים שָׁנָה יָשׁוּב מִצְּבָא הָעֲבֹדָה" אֵינוֹ אֶלָּא בִּזְמַן שֶׁהָיוּ נוֹשְׂאִין הַמִּקְדָּשׁ מִמָּקוֹם לְמָקוֹם. וְאֵינוֹ מִצְוָה נוֹהֶגֶת לְדוֹרוֹת. אֲבָל לְדוֹרוֹת אֵין הַלֵּוִי נִפְסָל בְּשָׁנִים וְלֹא בְּמוּמִין אֶלָּא בְּקוֹל שֶׁיִּתְקַלְקֵל קוֹלוֹ מֵרֹב הַזִּקְנָה יִפָּסֵל לַעֲבוֹדָתוֹ בַּמִּקְדָּשׁ. וְיֵרֵאָה לִי שֶׁאֵינוֹ נִפְסָל אֶלָּא לוֹמַר שִׁירָה אֲבָל יִהְיֶה מִן הַשּׁוֹעֲרִים:

ט שְׁמוּאֵל הָרוֹאֶה וְדָוִד הַמֶּלֶךְ חִלְּקוּ הַלְוִיִּם לְאַרְבָּעָה וְעֶשְׂרִים מִשְׁמָרוֹת. וְעוֹבֵד מִשְׁמָר בְּכָל שַׁבָּת. וְכָל אַנְשֵׁי מִשְׁמָר מְחַלְּקִין אוֹתָם רֹאשׁ הַמִּשְׁמָר לְבָתֵּי אָבוֹת. וְכָל יוֹם מִימֵי הַשַּׁבָּת עוֹבְדִים בּוֹ אֲנָשִׁים יְדוּעִים. וְרָאשֵׁי הָאָבוֹת מְחַלְּקִין אֵלּוּ הָעוֹבְדִים בַּיּוֹם שֶׁלָּהֶן אִישׁ אִישׁ עַל עֲבוֹדָתוֹ. וְכָל הַלְוִיִּם מְזֻהָרִין עַל עֲבוֹדַת הַמִּזְבֵּחַ שֶׁנֶּאֱמַר (במדבר יח ג) "אַךְ אֶל כְּלֵי הַקֹּדֶשׁ וְאֶל הַמִּזְבֵּחַ לֹא יִקְרָבוּ וְלֹא יָמֻתוּ" לֹא יִקְרְבוּ לַעֲבוֹדָה אֲבָל לְגַע מַתָּרִין:

י וּכְשֵׁם שֶׁהַלְוִיִּם מֻזְהָרִין שֶׁלֹּא לַעֲבֹד עֲבוֹדַת הַכֹּהֲנִים. כָּךְ הַכֹּהֲנִים מֻזְהָרִין שֶׁלֹּא לַעֲבֹד עֲבוֹדַת הַלְוִיִּם שֶׁנֶּאֱמַר (במדבר יח ג) "גַּם הֵם" (במדבר יח ג) "גַּם אַתֶּם". וְכֵן הַלְוִיִּם עַצְמָם מֻזְהָרִים שֶׁלֹּא יַעֲשֶׂה אֶחָד מְלֶאכֶת חֲבֵרוֹ. שֶׁלֹּא יְסַיֵּעַ הַמְשׁוֹרֵר לַשּׁוֹעֵר וְלֹא הַשּׁוֹעֵר לַמְשׁוֹרֵר שֶׁנֶּאֱמַר (במדבר ד יט) "אִישׁ אִישׁ עַל עֲבוֹדָתוֹ וְאֶל מַשָּׂאוֹ":

יא לְוִיִּם שֶׁעָבְדוּ עֲבוֹדַת הַכֹּהֲנִים אוֹ שֶׁסִּיַּע לְוִי בִּמְלֶאכְתּוֹ מְלַאכְתּוֹ חַיָּבִין מִיתָה בִּידֵי שָׁמַיִם שֶׁנֶּאֱמַר (במדבר יח ג) "וְלֹא יָמֻתוּ". אֲבָל כֹּהֵן שֶׁעָבַד עֲבוֹדַת לֵוִי אֵינוֹ בְּמִיתָה אֶלָּא בְּלֹא תַעֲשֶׂה:

פרק ד

א הַכֹּהֲנִים הֻבְדְּלוּ מִכְּלַל הַלְוִיִּם לַעֲבוֹדַת הַקָּרְבָּנוֹת שֶׁנֶּאֱמַר (דברי הימים א כג יג) "וַיַּבְדֵּל אַהֲרֹן לְהַקְדִּישׁוֹ קֹדֶשׁ קָדָשִׁים". וּמִצְוַת עֲשֵׂה הִיא לְהַבְדִּיל הַכֹּהֲנִים וּלְקַדְּשָׁם וְלַהֲכִינָם לְקָרְבָּן שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא כא ח) "וְקִדַּשְׁתּוֹ כִּי אֶת לֶחֶם אֱלֹהֶיךָ הוּא מַקְרִיב":

ב וְצָרִיךְ כָּל אָדָם מִיִּשְׂרָאֵל לִנְהֹג בָּהֶן כָּבוֹד הַרְבֵּה וּלְהַקְדִּים אוֹתָם לְכָל דָּבָר שֶׁבִּקְדֻשָּׁה. לִפְתֹּחַ בַּתּוֹרָה רִאשׁוֹן. וּלְבָרֵךְ רִאשׁוֹן. וְלִטֹּל מָנָה רִאשׁוֹן:

ג מִשֶּׁה רַבֵּנוּ חֵלֶק הַכֹּהֲנִים לִשְׁמוֹנָה מִשְׁמָרוֹת. אַרְבָּעָה מֵאֶלְעָזָר. וְאַרְבָּעָה מֵאִיתָמָר. וְכֵן הָיוּ עַד שְׁמוּאֵל הַנָּבִיא. וּבִימֵי שְׁמוּאֵל חִלְקָם הוּא וְדָוִד הַמֶּלֶךְ לְאַרְבָּעָה וְעֶשְׂרִים מִשְׁמָר. וְעַל כָּל מִשְׁמָר וּמִשְׁמָר רֹאשׁ אֶחָד מִמֶּנָּה. וְעוֹלִין לִירוּשָׁלַיִם לַעֲבוֹדָה מִשְׁמָר לְכָל שַׁבָּת. וּמִיּוֹם הַשַּׁבָּת הֵן מִתְחַלְּפִין מִשְׁמָר יוֹצֵא וְהָאַחֵר שֶׁהוּא אַחֲרָיו נִכְנָס. עַד שֶׁיִּגְמְרוּ וְחוֹזְרִין חֲלִילָה:

ד וּמִצְוַת עֲשֵׂה לְהְיוֹת כָּל הַמִּשְׁמָרוֹת שָׁוִים בָּרְגָלִים. וְכָל שֶׁיָּבוֹא מִן הַכֹּהֲנִים בָּרֶגֶל וְרָצָה לַעֲבֹד עוֹבֵד וְחוֹלֵק עִמָּהֶם. וְאֵין אוֹמְרִין לוֹ לְךָ עַד שֶׁיַּגִּיעַ מִשְׁמָרְךָ שֶׁנֶּאֱמַר (דברים יח ו) "וְכִי יָבֹא הַלֵּוִי מֵאַחַד שְׁעָרֶיךָ" וְגוֹ':

ה בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים בְּקָרְבָּנוֹת הָרְגָלִים וּבְחִלּוּק לֶחֶם הַפָּנִים וּבְחִלּוּק שְׁתֵּי הַלֶּחֶם שֶׁל עֲצֶרֶת. אֲבָל נְדָרִים וּנְדָבוֹת וּתְמִידִין אֵין מַקְרִיבִין אוֹתָן אֶלָּא מִשְׁמָר שֶׁזְּמַנּוֹ קָבוּעַ וַאֲפִלּוּ בֶּרֶגֶל. שֶׁנֶּאֱמַר (דברים יח ח) "חֵלֶק כְּחֵלֶק יֹאכֵלוּ לְבַד מִמְכָּרָיו עַל הָאָבוֹת". כְּלוֹמַר חֵלֶק כְּחֵלֶק יֹאכְלוּ בְּקָרְבָּנוֹת הַצִּבּוּר. וְאֵין חֵלֶק כְּחֵלֶק בִּשְׁאָר הַדְּבָרִים שֶׁכְּבָר חָלְקוּ אוֹתָם הָאָבוֹת וְקָבְעוּם כָּל מִשְׁמָר וּמִשְׁמָר בְּשַׁבָּתוֹ:

ו וְכֵן עֲבוֹדַת לֶחֶם הַפָּנִים בַּמִּשְׁמָר שֶׁזְּמַנּוֹ קָבוּעַ. אֲבָל עֲבוֹדַת שְׁתֵּי הַלֶּחֶם בְּכָל הַמִּשְׁמָרוֹת. וּמִנַּיִן שֶׁאֵינוֹ מְדַבֵּר אֶלָּא בַּכֹּהֲנִים שֶׁנֶּאֱמַר (דברים יח ו) "מֵאַחַד שְׁעָרֶיךָ מִכָּל יִשְׂרָאֵל" בְּשָׁעָה שֶׁכָּל יִשְׂרָאֵל בָּאִין בְּשַׁעַר אֶחָד. וּמִנַּיִן שֶׁאֵינוֹ מְדַבֵּר אֶלָּא בַּכֹּהֲנִים שֶׁנֶּאֱמַר (דברים יח ח) "חֵלֶק כְּחֵלֶק יֹאכֵלוּ". וְאֵין שָׁם מַתָּנוֹת בַּמִּקְדָּשׁ לְהֶאֱכֵל אֶלָּא לַכֹּהֲנִים בִּלְבַד:

ז וְכֵן כֹּהֵן שֶׁהָיָה לוֹ קָרְבָּן חֲרֵי זֶה בָּא לַמִּקְדָּשׁ וּמַקְרִיבוֹ בְּכָל יוֹם שֶׁיִּרְצֶה שֶׁנֶּאֱמַר (דברים יח ו) "וּבָא בְּכָל אַוַּת נַפְשׁוֹ" (דברים יח ז) "וְשֵׁרֵת". וַאֲפִלּוּ חַטָּאתוֹ וַאֲשָׁמוֹ הוּא מַקְרִיב וּמְכַפֵּר עַל יְדֵי עַצְמוֹ וְהָעוֹר שֶׁל קָרְבָּנוֹ וַאֲכִילָתוֹ שֶׁלּוֹ. וְאִם רָצָה לִתֵּן אֶת קָרְבָּנוֹ לְכָל כֹּהֵן שֶׁיִּרְצֶה לְהַקְרִיבוֹ נוֹתֵן. וְעוֹר הַקָּרְבָּן וַעֲבוֹדָתוֹ לְאוֹתוֹ הַכֹּהֵן בִּלְבַד שֶׁנִּתַּן לוֹ:

ח הָיָה הַכֹּהֵן בַּעַל הַקָּרְבָּן בַּעַל מוּם נוֹתֵן קָרְבָּנוֹ לְאַנְשֵׁי מִשְׁמָר וְהָעוֹר שֶׁלָּהֶם. הָיָה זָקֵן אוֹ חוֹלֶה שֶׁיָּכוֹל לַעֲבֹד עַל יְדֵי הַדְּחָק נוֹתֵן קָרְבָּנוֹ לְכָל כֹּהֵן שֶׁיִּרְצֶה וְהָעוֹר וְהָעֲבוֹדָה לְאַנְשֵׁי מִשְׁמָר. וְאִם אֵינוֹ יָכוֹל לַעֲבֹד כְּלָל חֲרֵי הַקָּרְבָּן כֻּלּוֹ לְאַנְשֵׁי מִשְׁמָר:

ט הָיָה טָמֵא בְּקָרְבְּנוֹת הַצִּבּוּר וְכָל הַכֹּהֲנִים טְמֵאִים נוֹתְנוֹ לְבַעֲלֵי מוּמִין טְהוֹרִים שֶׁבְּאוֹתוֹ מִשְׁמָר. וְעוֹרוֹ וַעֲבוֹדָתוֹ לְאַנְשֵׁי מִשְׁמָר הַטְּמֵאִים:

י הָיָה הַקָּרְבָּן שֶׁל כֹּהֵן גָּדוֹל וְהָיָה אוֹנֵן נוֹתְנוֹ לְכָל כֹּהֵן שֶׁיִּרְצֶה וְעוֹרוֹ וַעֲבוֹדָתוֹ לְאַנְשֵׁי מִשְׁמָר. כֵּיוָן שֶׁכֹּהֵן גָּדוֹל הָאוֹנֵן רָאוּי לַעֲבוֹדָה כְּמוֹ שֶׁיִּתְבָּאֵר חֲרֵי זֶה עוֹשֶׂה שָׁלִיחַ לְקָרְבָּנוֹ:

יא כָּל רֹאשׁ מִשְׁמָר וּמִשְׁמָר מְחַלֵּק מִשְׁמָרוֹ לְבָתֵּי אָבוֹת. עַד שֶׁיִּהְיֶה כָּל בֵּית אָב וַאֲנָשָׁיו עוֹבֵד בְּיוֹם אֶחָד מִימוֹת הַשַּׁבָּת. וְהָאַחֵר בְּיוֹם שֶׁל אַחֲרָיו. וּלְכָל בֵּית אָב וְאָב רֹאשׁ אֶחָד מִמֶּנָּה עָלָיו:

יב וּמִמַּנִּין כֹּהֵן גָּדוֹל הוּא רֹאשׁ לְכָל הַכֹּהֲנִים. וּמוֹשְׁחִין אוֹתוֹ בְּשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה. וּמַלְבִּישִׁין אוֹתוֹ בִּגְדֵי כְּהֻנָּה גְּדוֹלָה בִּלְבַד שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא כא י) "וְהַכֹּהֵן הַגָּדוֹל מֵאֶחָיו אֲשֶׁר יוּצַק" וְגוֹ'. וְאִם אֵין שָׁם שֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה מְרַבִּין אוֹתוֹ בִּבְגְדֵי כְּהֻנָּה גְּדוֹלָה בִּלְבַד שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא כא י) "אֲשֶׁר יוּצַק עַל רֹאשׁוֹ שֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה וּמִלֵּא אֶת יָדוֹ לִלְבֹּשׁ אֶת הַבְּגָדִים". כְּשֵׁם שֶׁמִּתְרַבֶּה בְּשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה כָּךְ מִתְרַבֶּה בִּבְגָדִים:

יג כֵּיצַד מְרַבִּין אוֹתוֹ בִּבְגָדִים. לוֹבֵשׁ שְׁמוֹנָה בְּגָדִים וּפוֹשְׁטָן וְחוֹזֵר וְלוֹבְשָׁן לְמָחָר שִׁבְעַת יָמִים יוֹם אַחַר יוֹם שֶׁנֶּאֱמַר (שמות כט ל) "שִׁבְעַת יָמִים יִלְבָּשָׁם הַכֹּהֵן תַּחְתָּיו מִבָּנָיו". וּכְשֵׁם שֶׁרִבּוּי בְּגָדִים שִׁבְעָה כָּךְ מִשִּׁיחָה בְּשֶׁמֶן שִׁבְעָה יוֹם אַחַר יוֹם. וְאִם עָבַד קֹדֶם שֶׁיִּתְרַבֶּה בִּבְגָדִים כָּל שִׁבְעָה אוֹ קֹדֶם שֶׁיְּמַשְּׁחוֹ כָּל שִׁבְעָה עֲבוֹדָתוֹ כְּשֵׁרָה. הוֹאִיל וְנִתְרַבָּה אוֹ נִמְשַׁח פַּעַם אַחַת נַעֲשָׂה כֹּהֵן גָּדוֹל לְכָל דָּבָר:

יד אֵין בֵּין כֹּהֵן מָשׁוּחַ בְּשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה לְמִרְבֶּה בְּגָדִים אֶלָּא פַּר שֶׁמֵּביא כֹּהֵן הַמָּשִׁיחַ אִם שָׁגַג בְּאֶחָד מִן הַמִּצְוֹת שֶׁחַיָּב עֲלֵיהֶן חַטָּאת שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא ד ג) "אִם הַכֹּהֵן הַמָּשִׁיחַ יֶחֱטָא" וְגוֹ'. אֲבָל לִשְׁאָר הַדְּבָרִים שָׁוִים הֵם:

טו אֵין מַעֲמִידִין כֹּהֵן גָּדוֹל אֶלָּא בֵּית דִּין שֶׁל אֶחָד וְשִׁבְעִים. וְאֵין מוֹשְׁחִין אוֹתוֹ אֶלָּא בַּיּוֹם שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא ו יג) "בְּיוֹם הִמָּשַׁח אֹתוֹ". וְכֵן אִם נִתְרַבָּה בִּבְגָדִים בְּלֵבַד אֵין מְרַבִּין אוֹתוֹ אֶלָּא בַּיּוֹם. וְאֵין מְמַנִּין שְׁנֵי כֹּהֲנִים גְּדוֹלִים כְּאַחַת:

טז מְמַנִּין כֹּהֵן אֶחָד יִהְיֶה לְכֹהֵן גָּדוֹל כְּמוֹ הַמִּשְׁנָה לַמֶּלֶךְ וְהוּא הַנִּקְרָא סְגָן. וְהוּא הַנִּקְרָא מְמֻנֶּה וְיִהְיֶה עוֹמֵד לִימִין כֹּהֵן גָּדוֹל תָּמִיד וְזֶה כָּבוֹד הוּא לוֹ. וְכָל הַכֹּהֲנִים מִתַּחַת יַד הַסָּגָן:

יז וְעוֹד מְמַנִּין קַתִּיקוֹלִין לְהִיוֹת לַסָּגָן כְּמוֹ הַסָּגָן לְכֹהֵן גָּדוֹל. וְאֵין פּוֹחֲתִין מִשְּׁנַיִם. וּמְמַנִּים אֲמַרְכָּלִין אֵין פָּחוֹת מִשִּׁבְעָה. וּמַפְתְּחוֹת הָעֲזָרָה בְּיָדָם רָצָה הָאֶחָד לִפְתֹּחַ אֵינוֹ יָכוֹל עַד שֶׁיִּתְכַּנְּסוּ כָּל הָאֲמַרְכּוֹלִין וְיִפְתְּחוּ:

יח וּמְמַנִּין גִּזְבָּרִין מִתַּחַת יְדֵי הָאֲמַרְכּוֹלִין. וְאֵין פּוֹחֲתִין מִשְּׁלֹשָׁה גִּזְבָּרִין. וְהַגִּזְבָּרִין הֵם שֶׁגּוֹבִין כָּל הַהֶקְדֵּשׁוֹת. וּפוֹדִין אֶת הַנִּפְדֶּה מֵהֶן וּמוֹצִיאִין אוֹתָן בִּדְבָרִים הָרְאוּיִין לָהֶן לְהוֹצִיאָן:

יט כֹּהֵן הַגָּדוֹל הַמָּשׁוּחַ קוֹדֵם לִמְרֻבֶּה בְּגָדִים. וּמְרֻבֶּה בְּגָדִים הָעוֹמֵד לְשָׂרַת קוֹדֵם לְמָשׁוּחַ שֶׁעָבַר מֵחֲמַת קֶרִי. וְהָעוֹבֵר מֵחֲמַת קֶרִי קוֹדֵם לְעוֹבֵר מֵחֲמַת מוּם. וְהָעוֹבֵר מֵחֲמַת מוּם קוֹדֵם לְכֹהֵן מָשׁוּחַ מִלְחָמָה. וּמָשׁוּחַ מִלְחָמָה קוֹדֵם לְסָגָן. וּסְגָן קוֹדֵם לְקַתִּיקוֹל. וְקַתִּיקוֹל קוֹדֵם לַאֲמַרְכָּל. וַאֲמַרְכָּל קוֹדֵם לְגִזְבָּר. וְגִזְבָּר קוֹדֵם לְרֹאשׁ מִשְׁמָר. וְרֹאשׁ הַמִּשְׁמָר קוֹדֵם לְרֹאשׁ בֵּית אָב. וְרֹאשׁ בֵּית אָב קוֹדֵם לְכֹהֵן הֶדְיוֹט מִשְּׁאָר הַכֹּהֲנִים. נִמְצְאוּ הַכֹּהֲנִים תָּמִיד שְׁמוֹנָה מַעֲלוֹת זוֹ לְמַעְלָה מִזּוֹ:

כ כְּשֶׁיָּמוּת הַמֶּלֶךְ אוֹ כֹּהֵן גָּדוֹל אוֹ אֶחָד מִשְּׁאָר הַמְמֻנִּים מַעֲמִידִין תַּחְתָּיו בְּנוֹ אוֹ הָרְאוּי לְיָרְשׁוֹ. וְכָל הַקּוֹדֵם לְנַחֲלָה קוֹדֵם לִשְׂרֵפוֹת הַמֵּת. וְהוּא שֶׁיִּהְיֶה מְמֻלֵּא מְקוֹמוֹ בְּחָכְמָה אוֹ בִּירֵאָה אַף עַל פִּי שֶׁאֵינוֹ כְּמוֹתוֹ בְּחָכְמָה שֶׁנֶּאֱמַר בְּמֶלֶךְ (דברים יז כ) "הוּא וּבָנָיו בְּקֶרֶב יִשְׂרָאֵל". מְלַמֵּד שֶׁהַמַּלְכוּת יֵרָשָׁה. וְהוּא הַדִּין לְכָל שְׂרָרָה שֶׁבְּקֶרֶב יִשְׂרָאֵל שֶׁהַזּוֹכֶה לָהּ זוֹכֶה לְעַצְמוֹ וּלְזַרְעוֹ:

כא מְשׁוּחַ מִלְחָמָה אֵין בְּנוֹ מִתְמַנֶּה תַּחְתָּיו לְעוֹלָם אֶלָּא חֲרֵי הוּא כְּשְׁאָר הַכֹּהֲנִים. אִם נִמְשַׁח לַמִּלְחָמָה נִמְשַׁח וְאִם לֹא נִמְשַׁח לֹא נִמְשַׁח. וּכְשֶׁכֹּהֵן מְשׁוּחַ מִלְחָמָה מְשַׁמֵּשׁ בַּמִּקְדָּשׁ מְשַׁמֵּשׁ בְּאַרְבָּעָה כֵּלִים כִּשְׁאָר כֹּהֲנִים. מַעֲלִין מִשְׂרָרָה לְשָׂרָרָה גְּדוֹלָה מִמֶּנָּה וְאֵין מוֹרִידִין אוֹתוֹ לַשָּׂרָרָה שֶׁהִיא לְמַטָּה מִמֶּנָּה. שֶׁמַּעֲלִין בַּקֹּדֶשׁ וְלֹא מוֹרִידִין. וְאֵין מוֹרִידִין לְעוֹלָם מִשָּׂרָרָה שֶׁבְּקֶרֶב יִשְׂרָאֵל אֶלָּא אִם סָרַח:

כב וְכֹהֵן גָּדוֹל שֶׁעָבַר עֲבֵרָה שֶׁחַיָּב עָלֶיהָ מַלְקוֹת מַלְקִין אוֹתוֹ בְּבֵית דִּין שֶׁל שִׁלְשָׁה כִּשְׁאָר מְחַיְּבֵי מַלְקוֹת וְחוֹזֵר לִגְדֻלָּתוֹ:

פרק ה

א כֹּהֵן גָּדוֹל צָרִיךְ שֶׁיִּהְיֶה גָּדוֹל מִכָּל אֶחָיו הַכֹּהֲנִים בְּנוֹי בְּכֹחַ בְּעֹשֶׁר בְּחָכְמָה וּבְמַרְאֶה. אֵין לוֹ מָמוֹן כָּל הַכֹּהֲנִים נוֹתְנִין לוֹ מִשֶּׁלָּהֶן כָּל אֶחָד לְפִי עָשְׁרוֹ עַד שֶׁיַּעֲשִׁיר יוֹתֵר מֵעָשִׁיר שֶׁבְּכֻלָּן:

ב וְאֵין אֶחָד מִכָּל אֵלּוּ מְעַכֵּב אֶלָּא כָּל זֶה לְמִצְוָה אֲבָל אִם נִתְרַבָּה מִכָּל מָקוֹם נִתְרַבָּה:

ג וְחַיָּב כֹּהֵן גָּדוֹל לִנְהֹג כָּבוֹד בְּעַצְמוֹ. וְלֹא יָקֵל בְּעַצְמוֹ עִם שְׁאָר הָעָם וְלֹא יִרְאוּ אוֹתוֹ עָרוּם לֹא בְּבֵית הַמֶּרְחָץ וְלֹא בְּבֵית הַכִּסֵּא וְלֹא כְּשֶׁמִּסְתַּפֵּר שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא כא י) "הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל מֵאֶחָיו" מְלַמֵּד שֶׁנּוֹהֲגִין בּוֹ גְּדֻלָּה יְתֵרָה. רָצָה הוּא שֶׁיִּרְחֲצוּ אֲחֵרִים עִמּוֹ הָרְשׁוּת בְּיָדוֹ:

ד לֹא יִכָּנֵס לְבֵית הַמִּשְׁתֶּה וְלֹא לִסְעֻדָּה שֶׁל רַבִּים אֲפִלּוּ הֵם שֶׁל מִצְוָה. אֲבָל הוֹלֵךְ הוּא אִם רָצָה לְבֵית הָאֵבֶל. וּכְשֶׁהוּא הוֹלֵךְ אֵינוֹ הוֹלֵךְ בְּעִרְבּוּבְיָא עִם שְׁאָר הַכֹּהֲנִים. אֶלָּא מְסַבְּבִין אוֹתוֹ הַכֹּהֲנִים וְחוֹלְקִין לוֹ כָּבוֹד. וְהַסָּגָן מְמַצְּעוֹ בֵּינוֹ לְבֵין הָעָם. וְהַסָּגָן וּמְשׁוּחַ שֶׁעָבַר מִימִינוֹ. וְרֹאשׁ בֵּית אָב וְהָאֲבֵלִים וְכָל הָעָם מִשְּׂמֹאלוֹ. וְאוֹמֵר לַאֲבֵלִים תְּנֻחָמוּ. וְהֵן מְכַבְּדִין אוֹתוֹ כְּפִי כֹּחָן:

ה מֵת לוֹ מֵת אֵינוֹ יוֹצֵא אַחֲרָיו. וְאֵינוֹ יוֹצֵא מִפֶּתַח בֵּיתוֹ אוֹ מִן הַמִּקְדָּשׁ. וְכָל הָעָם בָּאִים לְנַחֲמוֹ לְבֵיתוֹ. וְהוּא עוֹמֵד בְּשׁוּרָה וּסְגָן מִימִינוֹ וְרֹאשׁ בֵּית אָב וְכָל הָעָם מִשְּׂמֹאלוֹ. וְאוֹמְרִים לוֹ אָנוּ כַפָּרָתְךָ וְהוּא אוֹמֵר לָהֶם תִּתְבָּרְכוּ מִן הַשָּׁמַיִם:

ו וּכְשֶׁמַּבְרִין אוֹתוֹ כָּל הָעָם מְסַבִּין עַל הָאָרֶץ וְהוּא מֵסֵב עַל הַסַּפְסָל. וְאֵינוֹ קוֹרֵעַ עַל מֵתוֹ כִּשְׁאָר הַכֹּהֲנִים שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא כא י) "וּבְגָדָיו לֹא יִפְרֹם". וְאִם קָרַע לוֹקֶה. אֲבָל קוֹרֵעַ הוּא מִלְמַטָּה כְּנֶגֶד רַגְלָיו. וְאֵינוֹ מְרַבֶּה פֶּרַע לְעוֹלָם שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא כא י) "אֶת רֹאשׁוֹ לֹא יִפְרָע" וַאֲפִלּוּ בְּעֵת שֶׁלֹּא יִכָּנֵס לַמִּקְדָּשׁ. אֶלָּא מְסַפֵּר מֵעֶרֶב שַׁבָּת לְעֶרֶב שַׁבָּת. וְאֵינוֹ מְסַפֵּר בְּתַעַר אֶלָּא בְּזוּג רֹאשׁ שַׁעֲרָה זוֹ בְּעֵקֶר זוֹ עַד שֶׁיֵּרָאֶה כְּאִלּוּ הוּא צָמַח כְּאַחַת שֶׁנֶּאֱמַר (יחזקאל מד כ) "רֹאשָׁם לֹא יְגַלֵּחוּ וּפֶרַע לֹא יְשַׁלֵּחוּ כָּסוֹם יְכַסְּמוּ אֶת רָאשֵׁיהֶן":

ז וּבַיִת יִהְיֶה לוֹ מוּכָן בַּמִּקְדָּשׁ וְהוּא הַנִּקְרָא לִשְׁכַּת כֹּהֵן גָּדוֹל. וְתִפְאַרְתּוֹ וּכְבוֹדוֹ שֶׁיִּהְיֶה יוֹשֵׁב בַּמִּקְדָּשׁ כָּל הַיּוֹם. וְלֹא יֵצֵא אֶלָּא לְבֵיתוֹ בִּלְבַד בַּלַּיְלָה אוֹ שָׁעָה אוֹ שְׁתַּיִם בַּיּוֹם. וְיִהְיֶה בֵּיתוֹ בִּירוּשָׁלַיִם וְאֵינוֹ זָז מִשָּׁם:

ח כֹּהֵן גָּדוֹל דָּן וְדָנִין אוֹתוֹ וּמְעִידִין עָלָיו. וְאֵין דָּנִין אוֹתוֹ דִּינֵי נְפָשׁוֹת אֶלָּא בְּבֵית דִּין הַגָּדוֹל בִּלְבַד שֶׁנֶּאֱמַר (שמות יח כב) "כָּל הַדָּבָר הַגָּדֹל יָבִיאוּ אֵלֶיךָ":

ט הָיָה יוֹדֵעַ עֵדוּת אֵינוֹ חַיָּב לְהָעִיד וַאֲפִלּוּ בְּבֵית דִּין הַגָּדוֹל שֶׁזֶּה אֵינוֹ כָּבוֹד לוֹ שֶׁיֵּלֵךְ וְיָעִיד. וְאִם הָיְתָה עֵדוּת לְמֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל חֵרֵי זֶה הוֹלֵךְ בְּבֵית דִּין הַגָּדוֹל וּמֵעִיד לוֹ:

י וּכְבָר בֵּאַרְנוּ בְּסֵפֶר קְדֻשָּׁה שֶׁהוּא אָסוּר בְּאַלְמָנָה וּמְצֻוֶּה עַל הַבְּתוּלָה. וְאֵינוֹ נוֹשֵׂא שְׁתֵּי נָשִׁים וְאִם נָשָׂא שְׁתַּיִם אֵינוֹ יָכוֹל לַעֲבֹד בְּיוֹם הַצּוֹם עַד שֶׁיְּגָרֵשׁ לְאַחַת. וְחוֹלֵץ וְחוֹלְצִים לְאִשְׁתּוֹ. וּמְיַבֵּמִין אֶת אִשְׁתּוֹ. וְאִם גֵּרֵשׁ אִשָּׁה מֻתֶּרֶת לְהִנָּשֵׂא לְשְׁאָר הָעָם:

יא בְּזְמַן שֶׁכֹּהֵן גָּדוֹל נִכְנָס לַהֵיכָל לְהִשְׁתַּחֲווֹת שְׁלֹשָׁה אוֹחֲזִין בּוֹ. אֶחָד בִּימִינוֹ וְאֶחָד בִּשְׂמֹאלוֹ וְאֶחָד בַּאֲבָנִים טוֹבוֹת שֶׁבְּאֵפוֹד מֵאֲחוֹרָיו. וְיִכָּנֵס לַהֵיכָל וְיִשְׁתַּחֲוֶה. וְכֵיוָן שֶׁיִּשְׁמַע הַסָּגָן קוֹל רַגְלָיו שֶׁל כֹּהֵן גָּדוֹל שֶׁהוּא יוֹצֵא מַגְבִּיהַּ לוֹ אֶת הַפָּרֹכֶת. וְאַחַר שֶׁיֵּצֵא יִכָּנְסוּ אֶחָיו הַכֹּהֲנִים וְיִשְׁתַּחֲווּ וְיֵצְאוּ:

יב בְּכָל יוֹם שֶׁיִּרְצֶה לְהַקְטִיר הַקְטֹרֶת מַקְטִיר וְנוֹטֵל חֵלֶק בָּרֹאשׁ בְּקָדְשֵׁי הַמִּקְדָּשׁ כֻּלָּן. כֵּיצַד. כְּשֶׁיִּרְצֶה אוֹמֵר זוֹ הַחֲטָאת שֶׁלִּי וְזֶה הָאָשָׁם שֶׁלִּי. וְאֵינוֹ עוֹבֵד בְּפַיִס. אֶלָּא כָּל עֵת שֶׁיִּרְצֶה לְהַקְרִיב מַקְרִיב כָּל מַה שֶּׁיִּרְצֶה. וַהֲרֵי הוּא בְּקָדְשֵׁי הַגְּבוּל כִּשְׁאָר הַכֹּהֲנִים:

יג בְּזְמַן שֶׁרוֹצֶה כֹּהֵן גָּדוֹל לְהַקְרִיב הָיָה עוֹלֶה בַּכֶּבֶשׁ וְהַסְּגָן מִימִינוֹ. הִגִּיעַ לְמַחֲצִית הַכֶּבֶשׁ אָחַז הַסְּגָן בִּימִינוֹ וְהֶעֱלָהוּ. וְהוֹשִׁיט לוֹ הַכֹּהֵן שֶׁהוּא מוֹלִיךְ אֶת רֹאשׁ הָעוֹלָה הָאֵיבָרִים שֶׁבְּיָדוֹ וְסוֹמֵךְ עֲלֵיהֶן וְזוֹרְקָן לָאֵשׁ:

יד וְכָךְ הָיוּ מוֹשִׁיטִין לוֹ שְׁאָר הָאֵיבָרִים. כָּל אֶחָד וְאֶחָד נוֹתֵן הָאֵיבָרִים שֶׁבְּיָדוֹ לָרִאשׁוֹן. וְהָרִאשׁוֹן נוֹתֵן לְכֹהֵן גָּדוֹל וְהוּא סוֹמֵךְ וְזוֹרֵק לָאֵשׁ. וְאִם רָצָה לִסְמֹךְ בְּלִבַּד וְיִהְיֶה [כֹּהֵן] אַחֵר זוֹרֵק לָאֵשׁ עוֹשֶׂה. וְאֵין שָׁם סְמִיכָה עַל הָאֵיבָרִים אֶלָּא לְכֹהֵן גָּדוֹל בִּלְבַד מִפְּנֵי כְּבוֹדוֹ. אֲבָל כָּל הַסְּמִיכוֹת עַל בַּעֲלֵי חַיִּים הֵם:

טו כְּשֶׁיִּגְדַּל הַכֹּהֵן וְיֵעָשֶׂה אִישׁ חֵרֵי הוּא כָּשֵׁר לַעֲבוֹדָה. אֲבָל אֶחָיו הַכֹּהֲנִים לֹא הָיוּ מְנִיחִין אוֹתוֹ לַעֲבֹד בַּמִּקְדָּשׁ עַד שֶׁיִּהְיֶה בֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה. וְאֵינוֹ נִכְנָס לָעֲזָרָה לַעֲבוֹדָה תְּחִלָּה אֶלָּא בְּשָׁעָה שֶׁהַלְוִיִּם אוֹמְרִים שִׁירָה:

טז אֵין הַכֹּהֵן עוֹבֵד תְּחִלָּה וְכֵן כֹּהֵן גָּדוֹל אֵינוֹ עוֹבֵד תְּחִלָּה עַד שֶׁיָּבִיא עֲשִׂירִית הָאֵיפָה מְשֻׁלּוֹ וְעוֹבֵד בְּיָדוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא ו יג) "זֶה קָרְבַּן אַהֲרֹן וּבָנָיו אֲשֶׁר יַקְרִיבוּ לַה׳ בְּיוֹם הִמָּשַׁח אֹתוֹ". וְאִם עָבַד קֹדֶם שֶׁיָּבִיא עֲשִׂירִית הָאֵיפָה וְכֵן כֹּהֵן גָּדוֹל שֶׁעָבַד בִּכְהֻנָּה גְּדוֹלָה קֹדֶם שֶׁיָּבִיא עֲשִׂירִית הָאֵיפָה עֲבוֹדָתוֹ כְּשֵׁרָה:

יז כֹּהֵן שֶׁלֹּא עָבַד עַד עַכְשָׁיו מֻתָּר שֶׁמִּנּוּהוּ כֹּהֵן גָּדוֹל חֵרֵי זֶה מֵבִיא עֲשִׂירִית הָאֵיפָה וְעוֹבֵדָה בְּיָדוֹ בַּתְּחִלָּה כִּשְׁאָר חִנּוּךְ כָּל כֹּהֵן הֶדְיוֹט וְאַחַר כָּךְ מַקְרִיב עֲשִׂירִית הָאֵיפָה שְׁנִיָּה שֶׁהִיא חִנּוּךְ כֹּהֵן גָּדוֹל. וְאַחַר כָּךְ מַקְרִיב עֲשִׂירִית הָאֵיפָה שְׁלִישִׁית שֶׁהִיא חֲבִיתֵי כֹּהֵן גָּדוֹל שֶׁמַּקְרִיב בְּכָל יוֹם כְּמוֹ שֶׁיִּתְבָּאֵר וּמַעֲשֶׂה שְׁלָשְׁתָּן שָׁוֶה הוּא:

פרק ו

א אִי אֶפְשָׁר שֶׁיִּהְיֶה קָרְבָּנוֹ שֶׁל אָדָם קָרֵב וְהוּא אֵינוֹ עוֹמֵד עַל גַּבָּיו. וְקָרְבָּנוֹת הַצִּבּוּר הֵן קָרְבָּן שֶׁל כָּל יִשְׂרָאֵל וְאִי אֶפְשָׁר שֶׁיִּהְיוּ יִשְׂרָאֵל כֻּלָּן עוֹמְדִין בָּעֲזָרָה בְּשָׁעַת קָרְבָּן. לְפִיכָךְ תִּקְּנוּ נְבִיאִים הָרִאשׁוֹנִים שֶׁיְּחַלְּקוּ מִישְׂרָאֵל כְּשָׁרִים וּרְאֵי חֵטְא וְיִהְיוּ שְׁלוּחֵי כָּל יִשְׂרָאֵל לַעֲמֹד עַל הַקָּרְבָּנוֹת וְהֵם הַנִּקְרָאִים אַנְשֵׁי מַעֲמָד. וְחִלְּקוּ אוֹתָם כ״ד מַעֲמָדוֹת כְּמִנְיַן מִשְׁמְרוֹת כְּהֻנָּה וּלְוִיָּה. וְעַל כָּל מַעֲמָד וּמַעֲמָד אֶחָד מֵהֶן מְמֻנֶּה עַל כֻּלָּם וְהוּא נִקְרָא רֹאשׁ הַמַּעֲמָד:

ב בְּכָל שַׁבָּת וְשַׁבָּת מִתְקַבְּצִין אַנְשֵׁי מַעֲמָד שֶׁל אוֹתָהּ שַׁבָּת. מִי שֶׁהָיָה מֵהֶן בִּירוּשָׁלַיִם אוֹ קָרוֹב לָהּ נִכְנָסִין לַמִּקְדָּשׁ עִם מִשְׁמַר כְּהֻנָּה וּלְוִיָּה שֶׁל אוֹתָהּ שַׁבָּת. וְהָרְחוֹקִים שֶׁבְּאוֹתוֹ מַעֲמָד כֵּיוָן שֶׁהִגִּיעַ מַעֲמָד שֶׁלָּהֶן הֵן מִתְקַבְּצִין לְבֵית הַכְּנֶסֶת שֶׁבְּמְקוֹמָן:

ג וּמַה הֵן עוֹשִׂין אֵלּוּ הַמִּתְקַבְּצִין בֵּין בִּירוּשָׁלַיִם בֵּין בְּבָתֵּי כְּנֵסִיּוֹת. מִתְעַנִּין בְּשֵׁנִי בַּשַּׁבָּת שֶׁלָּהֶן. וּבִשְׁלִישִׁי וּבִרְבִיעִי וּבַחֲמִישִׁי. אֲבָל בְּעֶרֶב שַׁבָּת לֹא הָיוּ מִתְעַנִּין מִפְּנֵי כְּבוֹד שַׁבָּת וּבְאֶחָד בְּשַׁבָּת אֵינָם מִתְעַנִּים כְּדֵי שֶׁלֹּא יֵצְאוּ מֵעֹנֶג שַׁבָּת לְצוֹם:

ד וּבְכָל יוֹם וְיוֹם מִשַּׁבָּת שֶׁהָיָה מַעֲמָדָן מִתְפַּלְּלִין אַרְבַּע תְּפִלּוֹת שַׁחֲרִית וּמִנְחָה וְנְעִילָה וְעוֹד מוֹסִיפִין תְּפִלָּה אַחֶרֶת בֵּין שַׁחֲרִית וּמִנְחָה וְהִיא יְתֵרָה לָהֶן. וְנוֹשְׂאִין כַּפֵּיהֶן הַכֹּהֲנִים בַּמַּעֲמָד שָׁלֹשׁ פְּעָמִים בְּכָל יוֹם בְּשַׁחֲרִית וּבְתְפִלָּה זוֹ הַיְתֵרָה וּבִנְעִילָה. וְקוֹרִין בְּסֵפֶר תּוֹרָה שִׁלְשָׁה אֲנָשִׁים שְׁתֵּי פְּעָמִים בְּכָל יוֹם בְּשַׁחֲרִית וּבִתְפִלָּה הַשְּׁנִיָּה שֶׁמּוֹסִיפִין אֲבָל בְּמִנְחָה לֹא הָיוּ קוֹרִין בְּסֵפֶר תּוֹרָה אֶלָּא עַל פֶּה כְּקוֹרְאִין אֶת שְׁמַע. וְלֹא הָיוּ מִתְקַבְּצִין לִתְפִלַּת מִנְחָה בְּעֶרֶב שַׁבָּת מִפְּנֵי שֶׁהֵן טְרוּדִין לְשַׁבָּת:

ה וְקִבּוּץ לְכָל תְּפִלָּה מֵאַרְבַּע תְּפִלּוֹת אֵלּוּ וַעֲמִידָתָן שָׁם לִתְפִלָּה וְלִתְחִנָּה וּלְבַקָּשָׁה וְלִקְרוֹת בַּתּוֹרָה נִקְרָא מַעֲמָד:

ו וּבַמֶּה הָיוּ קוֹרְאִין בְּמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית. בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן קוֹרְאִין בְּרֵאשִׁית וַיְהִי רָקִיעַ. בַּשֵּׁנִי יְהִי רָקִיעַ וְיִקָּווּ. בְּשְׁלִישִׁי יִקָּווּ וַיְהִי מְאֹרֹת. בִּרְבִיעִי (בראשית א יד) "וַיְהִי מְאֹרֹת" (בראשית א כ) "וְיִשְׁרְצוּ". בַּחֲמִישִׁי יִשְׁרְצוּ (בראשית א כד) "וְתוֹצֵא הָאָרֶץ". בְּשִׁשִּׁי תּוֹצֵא הָאָרֶץ (בראשית ב א) "וַיְכֻלּוּ":

ז פָּרָשָׁה גְּדוֹלָה קוֹרְאִין אוֹתָהּ בִּשְׁנַיִם וּקְטַנָּה קוֹרֵא אוֹתָהּ אֶחָד. וּשְׁתֵּי פָּרָשִׁיּוֹת שֶׁקּוֹרְאִין שַׁחֲרִית הֵם שֶׁחוֹזְרִין וְקוֹרִין אוֹתָן בִּתְפִלָּה הַשְּׁנִיָּה בַּסֵּפֶר. וְחוֹזְרִין וְקוֹרְאִין אוֹתָן בַּמִּנְחָה עַל פֶּה:

ח שְׁמוֹנַת יְמֵי חֲנֻכָּה לֹא הָיוּ אַנְשֵׁי מַעֲמָד עוֹשִׂין מַעֲמָד בְּשַׁחֲרִית. וְכָל יוֹם שֶׁיֵּשׁ בּוֹ קָרְבַּן מוּסָף לֹא הָיָה בּוֹ מַעֲמָד לֹא בִּתְפִלָּה שְׁנִיָּה שֶׁלָּהֶם וְלֹא בַּמִּנְחָה. אֶלָּא בְּשַׁחֲרִית וּבִנְעִילָה בִּלְבַד. וְכָל יוֹם שֶׁהָיָה בּוֹ קָרְבַּן הָעֵצִים לֹא הָיָה בּוֹ מַעֲמָד בִּנְעִילָה אֶלָּא בְּשַׁחֲרִית וּבְתְפִלָּה שְׁנִיָּה וּבְמִנְחָה:

ט וּמַהוּ קָרְבַּן הָעֵצִים. זְמַן קְבוּעַ הָיָה לְמִשְׁפָּחוֹת מִשְׁפָּחוֹת לָצֵאת לַיְעָרִים לְהָבִיא עֵצִים לַמַּעֲרָכָה. וְיוֹם שֶׁיַּגִּיעַ לִבְנֵי מִשְׁפָּחָה זוֹ לְהָבִיא הָעֵצִים הָיוּ מַקְרִיבִין עוֹלוֹת נְדָבָה וְזֶהוּ קָרְבַּן הָעֵצִים וְהָיָה לָהֶם כְּמוֹ יוֹם טוֹב. וַאֲסוּרִין בּוֹ בְּהֶסְפֵּד וּבְתַעֲנִית וּבַעֲשִׂיַּת מְלָאכָה וְדָבָר זֶה מִנְהָג:

י אֶפְלּוּ יָחִיד שֶׁהִתְנַדֵּב עֵצִים אוֹ גְּזָרִים בַּמַּעֲרָכָה אָסוּר בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם בְּהֶסְפֵּד וּבְתַעֲנִית וּבַעֲשִׂיַּת מְלָאכָה וְדָבָר זֶה מִנְהָג:

יא אַנְשֵׁי מַעֲמָד אֲסוּרִין מִלְּסַפֵּר וּמִלְּכַבֵּס כָּל שַׁבָּת שֶׁלָּהֶן. וּבַחֲמִישִׁי מֻתָּרִין מִפְּנֵי כְּבוֹד הַשַּׁבָּת. וּמִפְּנֵי מָה אָסְרוּ עֲלֵיהֶם לְסַפֵּר וּלְכַבֵּס כְּדֵי שֶׁלֹּא יִכָּנְסוּ לְמַעֲמָדָם כְּשֶׁהֵם מְגֻוָּלִין. אֶלָּא יְסַפְּרוּ וִיכַבְּסוּ מִקֹּדֶם:

פרק ז

א חֲמִשָּׁה עָשָׂר מְמֻנִּין הָיוּ בַּמִּקְדָּשׁ וְכֵן מְמֻנִּים לְעוֹלָם עַל כָּל דָּבָר מֵחֲמִשָּׁה עָשָׂר דְּבָרִים אֵלּוּ מְמֻנֶּה אֶחָד. וְאֵלּוּ הֵן (א) עַל הַזְּמַנִּים (ב) עַל נְעִילַת שְׁעָרִים (ג) עַל הַשּׁוֹמְרִים (ד) עַל הַמְּשׁוֹרְרִים (ה) עַל הַצִּלְצָל עִם שְׁאָר כְּלֵי שִׁיר (ו) עַל הַפְּיָסוֹת (ז) עַל הַקֵּנִים (ח) עַל הַחוֹתָמוֹת (ט) עַל הַנְּסָכִים (י) עַל הַחוֹלִין (יא) עַל הַמַּיִם (יב) עַל מַעֲשֵׂה לֶחֶם הַפָּנִים (יג) עַל מַעֲשֵׂה הַקְּטֹרֶת (יד) עַל מַעֲשֵׂה הַפָּרֹכֶת (טו) עַל מַעֲשֵׂה בִּגְדֵי כְהֻנָּה:

ב כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִמְּמֻנִּים אֵלּוּ תַּחַת יָדוֹ אֲנָשִׁים הַרְבֵּה כְּדֵי לְהָכִין הַמְּלָאכָה שֶׁהוּא מְמֻנֶּה עָלֶיהָ. זֶה שֶׁעַל הַזְּמַנִּים הוּא וַאֲנָשָׁיו מְשַׁמְּרִים אֶת הַזְּמַנִּים. כֵּיוָן שֶׁיַּגִּיעַ עֵת הַקָּרְבָּן מַכְרִיז הוּא אוֹ אֶחָד מֵאֲנָשָׁיו בִּרְשׁוּתוֹ וְאוֹמֵר עִמְדוּ כֹּהֲנִים לַעֲבוֹדָה וּלְוִיִּם לַדּוּכָן וְיִשְׂרְאֵל לַמַּעֲמָד וְכֵיוָן שֶׁיִּשְׁמַע קוֹלוֹ יָבוֹא כָּל אֶחָד לִמְלַאכְתּוֹ:

ג זֶה שֶׁעַל נְעִילַת שְׁעָרִים עַל פִּיו נוֹעֲלִין וְעַל פִּיו פּוֹתְחִין וְאֵין הַתּוֹקְעִין תּוֹקְעִין בְּכָל יוֹם לִפְתִיחַת הַשְּׁעָרִים אֶלָּא בִּרְשׁוּתוֹ. וּבְכָל יוֹם תּוֹקְעִין בַּמִּקְדָּשׁ שָׁלֹשׁ תְּקִיעוֹת לִפְתִיחַת הַשְּׁעָרִים תְּקִיעָה תְּרוּעָה וּתְקִיעָה:

ד זֶה שֶׁעַל הַשּׁוֹמְרִים הוּא אִישׁ הַר הַבַּיִת שֶׁמְּסַבֵּב עַל הַלְוִיִּם בְּכָל לַיְלָה וְכָל מִי שֶׁיֵּשׁ עַל מִשְׁמָרוֹ מַלְקֶה אוֹתוֹ בְּמַקְלוֹ וְשׁוֹרֵף אֶת כְּסוּתוֹ:

ה זֶה שֶׁעַל הַמְּשׁוֹרְרִים הוּא בּוֹרֵר בְּכָל יוֹם הַמְּשׁוֹרְרִים שֶׁעוֹמְדִים עַל הַדּוּכָן לוֹמַר שִׁירָה בַּפֶּה. וְעַל פִּיו תּוֹקְעִין עַל הַקָּרְבָּנוֹת. אֵין פּוֹחֲתִין בַּמִּקְדָּשׁ מֵאַחַת וְעֶשְׂרִים תְּקִיעָה בְּכָל יוֹם. שָׁלֹשׁ לִפְתִיחַת שְׁעָרִים. וְתֵשַׁע לְתָמִיד שֶׁל שַׁחַר. וְתֵשַׁע לְתָמִיד שֶׁל בֵּין הָעַרְבַּיִם. וְיוֹם שֶׁיֵּשׁ בּוֹ קָרְבַּן מוּסָף מוֹסִיפִין תֵּשַׁע עַל קָרְבַּן

מוּסָף. וְאִם חָל רֹאשׁ חֹדֶשׁ אוֹ יוֹם טוֹב לִהְיוֹת בְּשַׁבָּת אוֹ שֶׁחָל רֹאשׁ הַשָּׁנָה לִהְיוֹת בְּשַׁבָּת שֶׁיֵּשׁ שָׁם שְׁלֹשָׁה מוּסָפִין אֵין תּוֹקְעִין לְכָל מוּסָף וּמוּסָף בִּפְנֵי עַצְמוֹ אֶלָּא תּוֹקְעִין תֵּשַׁע בִּלְבַד לְכָל הַמּוּסָפִין׃

ו בְּעֶרֶב שַׁבָּת מוֹסִיפִין שֵׁשׁ. שָׁלֹשׁ לְהַבְטִיל אֶת הָעָם מִן הַמְּלָאכָה וְשָׁלֹשׁ לְהַבְדִּיל בֵּין קֹדֶשׁ לְחֹל. וּבֶרֶגֶל מוֹסִיפִין שָׁלֹשׁ לִפְתִיחַת שַׁעַר הַתַּחְתּוֹן וְהוּא שַׁעַר עֶזְרַת נָשִׁים וְשָׁלֹשׁ לִפְתִיחַת שַׁעַר הָעֶלְיוֹן הוּא שַׁעַר נָקָנוֹר וְלָמָּה נִקְרָא שַׁעַר עֶלְיוֹן לְפִי שֶׁהוּא לְמַעְלָה מֵעֶזְרַת נָשִׁים. וְכֵן תּוֹקְעִין שָׁלֹשׁ לְמִלּוּי הַמַּיִם שֶׁמְּנַסְּכִין בֶּחָג וְאֵין תּוֹקְעִים לְמִלּוּי הַמַּיִם בְּשַׁבָּת. וְתוֹקְעִין שָׁלֹשׁ עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ בְּשָׁעָה שֶׁמְּנַסְּכִין הַמַּיִם. וְכָל הַתּוֹקְעִים שֶׁתּוֹקְעִים עַל הַקָּרְבָּנוֹת מִתַּחַת יַד זֶה שֶׁעַל הַמְּשׁוֹרְרִים וּבִרְשׁוּתוֹ. וְכָל אֵלּוּ הַתְּקִיעוֹת בַּחֲצוֹצְרוֹת הֵן׃

ז זֶה שֶׁעַל הַצִּלְצָל הוּא הַמַּעֲמִיד כָּל הַמְּשׁוֹרְרִים עַל פִּי כְּלֵי שִׁיר שֶׁסּוֹעֲדִין עִם הַלְוִיִּם כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ׃

ח זֶה שֶׁעַל הַפִּיסוֹת הוּא מֻפִּיס בֵּין הַכֹּהֲנִים בְּכָל יוֹם עַד שֶׁיִּהְיֶה כָּל אִישׁ וְאִישׁ עוֹשֶׂה מְלַאכְתּוֹ שֶׁזָּכָה בָהּ בַּפִּיס. וְאַרְבַּע פְּעָמִים הָיוּ מְפִיסִין בְּכָל יוֹם וּבְהִלְכוֹת תְּמִידִין אֲבָאֵר כֵּיצַד הָיוּ מְפִיסִין׃

ט הַמְמֻנֶּה שֶׁעַל הַקִּנִּים הוּא שֶׁפּוֹקְקִין עִמּוֹ שֶׁיִּמְכֹּר הַקִּנִּים לַקָּרְבָּנוֹת כָּךְ וְכָךְ בַּסֶּלַע וְכָל מִי שֶׁהוּא חַיָּב תּוֹרִים אוֹ שְׁנֵי בְּנֵי יוֹנָה יָבִיא דְּמֵיהֶם לַמִּקְדָּשׁ. וְזֶה הַמְמֻנֶּה נוֹתֵן הַקִּנִּים לְבַעֲלֵי הַקָּרְבָּנוֹת וְעוֹשֶׂה חֶשְׁבּוֹן עִם הַגִּזְבָּרִין וְנוֹתְנִין לוֹ. מִשְּׁלֹשִׁים יוֹם לִשְׁלֹשִׁים יוֹם פּוֹסְקִין עִמּוֹ הַשַּׁעַר. וְאִם הוּזְלוּ הַקִּנִּים מַסְפִּיק כְּשַׁעַר הַזּוֹל וְאִם הוּקְרוּ מַסְפִּיק כְּמוֹ שֶׁפָּסְקוּ עִמּוֹ שֶׁיֵּד הֶקְדֵּשׁ עַל הָעֶלְיוֹנָה. וְכֵן קֵן שֶׁנִּמְצָא פָּסוּל אוֹ שֶׁנִּפְסַל קֹדֶם שֶׁיִּקָּרֵב נוֹתֵן אַחֵר תַּחְתָּיו׃

י זֶה שֶׁעַל הַחוֹתָמוֹת הוּא שֶׁמְּקַבֵּל דְּמֵי הַנְּסָכִים מִמְּחֻיְּבֵי נְסָכִים וְנוֹתֵן לָהֶן חוֹתָמוֹת. וְזֶה שֶׁעַל הַנְּסָכִים הוּא שֶׁמּוֹכֵר הַנְּסָכִים׃

יא כֵּיצַד. אַרְבַּע חוֹתָמוֹת הָיוּ בַּמִּקְדָּשׁ. הָאֶחָד כָּתוּב עָלָיו עֹגֶל. וְהַשֵּׁנִי כָּתוּב עָלָיו זָכָר. וְהַשְּׁלִישִׁי כָּתוּב עָלָיו גְּדִי. וְהָרְבִיעִי כָּתוּב עָלָיו חוֹטֵא׃

יב כָּל מִי שֶׁיָּבִיא קָרְבְּנוֹתָיו לַמִּקְדָּשׁ נוֹתֵן דְּמֵי הַנְּסָכִים לָזֶה הַמְמֻנֶּה עַל הַחוֹתָמוֹת וְנוֹתֵן לוֹ חוֹתָמוֹת כְּמִנְיַן הַקָּרְבָּנוֹת שֶׁלּוֹ. וְאִם הָיָה מְצֹרָע עָשִׁיר נוֹתֵן לוֹ חוֹתָם אֶחָד שֶׁכָּתוּב עָלָיו חוֹטֵא וְהַלָּה הוֹלֵךְ בַּחוֹתָמוֹת שֶׁבְּיָדוֹ לָזֶה הַמְמֻנֶּה עַל הַנְּסָכִים וְנוֹתֵן לוֹ נְסָכִים כְּמִנְיַן הַחוֹתָמוֹת וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב בָּהֶן וְלָעֶרֶב בָּאֵים זֶה אֵצֶל זֶה מוֹצִיא אֶת הַחוֹתָמוֹת וּמְקַבֵּל כְּנֶגְדָּן מָעוֹת אִם הוֹתִירוּ הַמָּעוֹת הוֹתִירוּ לְהֶקְדֵּשׁ וְאִם פָּחֲתוּ הַמָּעוֹת יְשַׁלֵּם זֶה שֶׁעַל הַחוֹתָמוֹת מִבֵּיתוֹ. מִי שֶׁאָבַד חוֹתָמוֹ מַמְתִּינִין לוֹ עַד הָעֶרֶב אִם מָצְאוּ בַּמָּעוֹת יֶתֶר כְּדֵי חוֹתָם שֶׁטּוֹעֵן נוֹתְנִין לוֹ וְאִם לָאו אֵין נוֹתְנִין לוֹ. וְשָׁם כָּל הַיּוֹם כָּתוּב עַל הַחוֹתָם מִפְּנֵי הָרַמָּאִים שֶׁלֹּא יַשְׁהֶא הַחוֹתָם אֶצְלוֹ עַד שֶׁיּוּקְרוּ הַנְּסָכִים׃

יג מִשְּׁלֹשִׁים יוֹם לִשְׁלֹשִׁים יוֹם פּוֹסְקִין שַׁעַר הַיַּיִן וְהַסֹּלֶת עִם הַמְמֻנֶּה עַל הַנְּסָכִים. אִם הוּקְרוּ נְסָכִים מְסַפֵּק לָהֶן כְּמוֹ שֶׁפָּסְקוּ עִמּוֹ. וְאִם הוּזְלוּ מְסַפֵּק לָהֶן כְּשַׁעַר הַזּוֹל. וְהַשָּׂכָר שֶׁמִּשְׁתַּכֵּר הַהֶקְדֵּשׁ בִּשְׁעָרִים אֵלּוּ הוּא הַנִּקְרָא מוֹתַר נְסָכִים וְלוֹקְחִין בּוֹ עוֹלוֹת לְקִיץ הַמִּזְבֵּחַ. וְאֵין מְקַיְּצִין אֶת הַמִּזְבֵּחַ בְּעוֹלוֹת עוֹף שֶׁאֵין בְּקָרְבְּנוֹת הַצִּבּוּר עוֹף׃

יד הַכֹּהֲנִים מִפְּנֵי שֶׁהֵן עוֹמְדִין עַל הָרִצְפָּה תָּמִיד וְאוֹכְלִין בָּשָׂר הַרְבֵּה וְאֵין עֲלֵיהֶן בְּגָדִים בִּשְׁעַת הָעֲבוֹדָה אֶלָּא חָלוּק אֶחָד הֵם חוֹלְצִין בִּמְעֵיהֶן. לְפִיכָךְ מַעֲמִידִין מְמֻנֶּה אֶחָד שֶׁיִּהְיֶה מְבַקֵּר אוֹתָן וּמְרַפֵּא כָּל תַּחְלוּאֵיהֶן וְעוֹסֵק בָּהֶן תָּמִיד הוּא וַאֲנָשָׁיו שֶׁתַּחַת יָדוֹ׃

טו וְכֵן מְמֻנִּין אַחֵר לִהְיוֹת חוֹפֵר בּוֹרוֹת וְשִׁיחִין וּמְתַקֵּן הַבּוֹרוֹת שֶׁל רַבִּים כְּדֵי שֶׁיִּהְיוּ הַמַּיִם מְצוּיִין בִּירוּשָׁלַיִם לְכָל אֶחָד מִיּוֹשְׁבֶיהָ וּלְכָל עוֹלֵי הָרְגָלִים. וְאֶחָד מְמֻנֶּה עַל כָּל אֻמָּנֵי לֶחֶם הַפָּנִים וְהוּא מְתַקֵּן כָּל מְלַאכְתּוֹ. וְאֶחָד מְמֻנֶּה עַל כָּל אֻמָּנֵי הַקְּטֹרֶת וְהוּא מְתַקֵּן מְלַאכְתָּהּ׃

טז זֶה שֶׁעַל הַפָּרֹכֶת מְמֻנֶּה עַל כָּל אוֹרְגֵי הַפָּרוֹכוֹת וְהָרוֹקְמִין בָּהֶן שֶׁיִּהְיוּ מוּכָנוֹת לַהֵיכָל וְלַשָּׁעָרִים. וּשְׁתֵּי פָּרוֹכוֹת הָיוּ עוֹשִׂין בְּכָל שָׁנָה לְהַבְדִּיל בֵּין הַקֹּדֶשׁ לְקֹדֶשׁ הַקָּדָשִׁים. וְחוּטֵי הַפָּרֹכֶת כְּפוּלִין שִׁשָּׁה שִׁשָּׁה. וְאַרְבָּעָה מִינִין הָיוּ בָהּ שֵׁשׁ וּתְכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי. וְכָל אֶחָד מֵהֶן כָּפוּל שִׁשָּׁה הֲרֵי אַרְבָּעָה וְעֶשְׂרִים חוּטִין. וְטָפַח הָיָה עָבְיָהּ וְעַל שְׁנַיִם וְשִׁבְעִים נִירִין הָיְתָה נֶאֱרֶגֶת אָרְכָּהּ אַרְבָּעִים אַמָּה וְרָחְבָּהּ עֶשְׂרִים אַמָּה׃

יז וּשְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה פָּרוֹכוֹת הָיוּ בְּמִקְדַּשׁ שְׁנֵי שֶׁבַע עַל שִׁבְעָה שַׁעֲרֵי הָעֲזָרָה וְאַחַת עַל פֶּתַח הָאוּלָם וְאַחַת עַל פֶּתַח הַהֵיכָל וּשְׁתַּיִם לַדְּבִיר בֵּינוֹ וּבֵין הַקֹּדֶשׁ וּשְׁתַּיִם כְּנֶגְדָּן בַּעֲלִיָּה׃

יח פָּרֹכֶת שֶׁנִּטְמֵאת בְּוַלַּד הַטֻּמְאָה מַטְבִּילִין אוֹתָהּ בִּפְנִים וּמַכְנִיסִין אוֹתָהּ מְיֻד לְפִי שֶׁאֵינָהּ צְרִיכָה הַעֲרֵב שֶׁמֶשׁ. וְשֶׁנִּטְמֵאת בְּאַב הַטֻּמְאָה מַטְבִּילִין אוֹתָהּ מִבַּחוּץ וְשׁוֹטְחִין אוֹתָהּ בַּחֵיל מִפְּנֵי שֶׁהִיא צְרִיכָה הַעֲרֵב שֶׁמֶשׁ. וְאִם הָיְתָה חֲדָשָׁה שׁוֹטְחִין אוֹתָהּ עַל גַּב הָאִצְטַבָּא כְּדֵי שֶׁיִּרְאֶה הָעָם אֶת מְלַאכְתָּהּ שֶׁהִיא נָאָה׃

יט וְכָל הַכֵּלִים שֶׁהָיוּ בַּמִּקְדָּשׁ הָיוּ לָהֶם שְׁנַיִם וּשְׁלִישִׁים שֶׁאִם יִשַּׁמְּאוּ הָרִאשׁוֹנִים יָבִיאוּ הַשְּׁנִיִּים תַּחְתֵּיהֶם׃

כ זֶה הַמִּמֻּנֶּה עַל מַעֲשֶׂה בִּגְדֵי כְהֻנָּה עוֹסֵק בַּהֲכָנַת בִּגְדֵי כֹּהֲנִים הֶדְיוֹטִים וּבִגְדֵי כֹּהֵן גָּדוֹל וּבַאֲרִיגָתָן וּמִתַּחַת יָדוֹ נַעֲשָׂה הַכֹּל. וְלִשְׁכָּה הָיְתָה לוֹ בַּמִּקְדָּשׁ:

פרק ח

א בִּגְדֵי כְהֻנָּה שְׁלֹשָׁה מִינִים. בִּגְדֵי כֹּהֵן הֶדְיוֹט. וּבִגְדֵי זָהָב. וּבִגְדֵי לָבָן. בִּגְדֵי כֹּהֵן הֶדְיוֹט הֵם אַרְבָּעָה כֵּלִים כֻּתֹּנֶת וּמִכְנָסַיִם וּמִגְבָּעוֹת וַאֲבְנֵט. וְאַרְבָּעָתָן שֶׁל פִּשְׁתָּן לָבָנִים וְחוּטָן כָּפוּל שִׁשָּׁה. וְהָאַבְנֵט לְבַדּוֹ רָקוּם בְּצֶמֶר:

ב בִּגְדֵי זָהָב הֵן בִּגְדֵי כֹּהֵן גָּדוֹל וְהֵם שְׁמֹנָה כֵּלִים. הָאַרְבָּעָה שֶׁל כָּל כֹּהֵן. וּמְעִיל וְאֵפוֹד וְחֹשֶׁן וְצִיץ. וַאֲבְנֵטוֹ שֶׁל כֹּהֵן גָּדוֹל מַעֲשֶׂה רֹקֵם הוּא וְהוּא דּוֹמֶה בְּמַעֲשָׂיו לְאַבְנֵט כֹּהֵן הֶדְיוֹט. וּמִצְנֶפֶת הָאֲמוּרָה בְּאַהֲרֹן הִיא הַמִּגְבַּעַת הָאֲמוּרָה בְּבָנָיו. אֶלָּא שֶׁכֹּהֵן גָּדוֹל צוֹנֵף בָּהּ כְּמִי שֶׁלּוֹפֵף עַל הַשֶּׁבֶר. וּבָנָיו צוֹנְפִין בָּהּ כְּכוֹבַע וּלְפִיכָךְ נִקְרֵאת מִגְבַּעַת:

ג בִּגְדֵי לָבָן הֵם אַרְבָּעָה כֵּלִים שֶׁמְּשַׁמֵּשׁ בָּהֶן כֹּהֵן גָּדוֹל בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים. כֻּתֹּנֶת. וּמִכְנָסַיִם. וַאֲבְנֵט. וּמִצְנֶפֶת. וְאַרְבָּעָתָן לְבָנִים וְחוּטָן כָּפוּל שִׁשָּׁה וּמִן הַפִּשְׁתָּן לְבַדּוֹ הֵם. וּשְׁתֵּי כֻּתָּנוֹת אֲחֵרוֹת הָיוּ לוֹ לְכֹהֵן גָּדוֹל בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים. אַחַת לִבְשָׁהּ בַּשַּׁחַר וְאַחַת בֵּין הָעַרְבַּיִם. וּשְׁתֵּיהֶם בִּשְׁלֹשִׁים מָנֶה מִשֶּׁל הֶקְדֵּשׁ. וְאִם רָצָה לְהוֹסִיף מוֹסִיף מִשֶּׁלּוֹ וּמַקְדִּישׁ הַתּוֹסֶפֶת וְאַחַר כָּךְ עוֹשֶׂה בָּהּ הַכֻּתֹּנֶת:

ד בִּגְדֵי כְהֻנָּה מִצְוָתָן שֶׁיִּהְיוּ חֲדָשִׁים נָאִים וּמְשֻׁלְשָׁלִים כְּדֶרֶךְ בִּגְדֵי הַגְּדוֹלִים שֶׁנֶּאֱמַר (שמות כח ב) (שמות כח מ) ״לְכָבוֹד וּלְתִפְאָרֶת״. הָיוּ מְטֻשְׁטָשִׁין אוֹ מְקֻרְעִין אוֹ אֲרֻכִּין יֶתֶר עַל מִדָּתוֹ אוֹ קְצָרִים פָּחוֹת מִמִּדָּתוֹ אוֹ שֶׁסִּלְקָן בָּאַבְנֵט וְעָבַד עֲבוֹדָתוֹ פְּסוּלָה. הָיוּ מְשֻׁחָקִין אוֹ שֶׁהָיוּ אֲרֻכִּים וְסִלְקָן בָּאַבְנֵט עַד שֶׁנַּעֲשׂוּ כְּמִדָּתוֹ וְעָבַד עֲבוֹדָתוֹ כְּשֵׁרָה:

ה כָּל בֶּגֶד מִבִּגְדֵי כְהֻנָּה שֶׁנַּעֲשׂוּ צוֹאִין אֵין מְלַבְּנִין אוֹתָן וְאֵין מְכַבְּסִין אוֹתָן אֶלָּא מַנִּיחָן לִפְתִילוֹת וְלוֹבֵשׁ חֲדָשִׁים. וּבִגְדֵי כֹּהֵן גָּדוֹל שֶׁבָּלוּ גּוֹנְזִין אוֹתָן. וּבִגְדֵי לָבָן שֶׁעוֹבֵד בָּהֶם בְּיוֹם הַצּוֹם אֵינוֹ עוֹבֵד בָּהֶם פַּעַם שְׁנִיָּה לְעוֹלָם אֶלָּא גְּנָזָן בַּמָּקוֹם שֶׁיִּפְשֹׁט אוֹתָם שָׁם שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא טז כג) ״וְהִנִּיחָם שָׁם״ וְהֵם אֲסוּרִין בַּהֲנָאָה:

ו מִכְנְסֵי כֹּהֲנִים הֶדְיוֹטִים שֶׁבָּלוּ וַאֲבְנֵטֵיהֶם הָיוּ עוֹשִׂין מֵהֶן פְּתִילוֹת וּמַדְלִיקִין בָּהֶן בַּמִּקְדָּשׁ בְּשִׁמְחַת בֵּית הַשּׁוֹאֵבָה. וְכֻתָּנוֹת כֹּהֲנִים הֶדְיוֹטִים שֶׁבָּלוּ הָיוּ עוֹשִׂין מֵהֶן פְּתִילוֹת לִמְנוֹרַת תָּמִיד:

ז כָּל בִּגְדֵי הַכֹּהֲנִים אֵינָן בָּאִים אֶלָּא מִשֶּׁל צִבּוּר. וְיָחִיד שֶׁהִתְנַדֵּב בֶּגֶד מִבִּגְדֵי כְהֻנָּה מוֹסְרוֹ לַצִּבּוּר וּמֻתָּר. וְכֵן כָּל כְּלֵי הַשָּׁרֵת וַעֲצֵי הַמַּעֲרָכָה שֶׁמִּטָּרָן יָחִיד לַצִּבּוּר חֲרֵי הֵן כְּשֵׁרִין. אַף כָּל קָרְבְּנוֹת הַצִּבּוּר שֶׁהִתְנַדֵּב אוֹתָן יָחִיד מִשֶּׁלּוֹ כְּשֵׁרִים וּבִלְבָד שֶׁיִּמְסְרֵם לַצִּבּוּר:

ח בִּגְדֵי כֹּהֲנִים הֶדְיוֹטִים הָיוּ עוֹשִׂין מֵהֶן מַחֲלָצוֹת רְבוֹת. וְשִׁשָּׁה וְתִשְׁעִים חֻלִּין הָיוּ בַּמִּקְדָּשׁ לְהָנִיחַ בָּהֶן הַבְּגָדִים אַרְבָּעָה חֲלוּנוֹת לְכָל מִשְׁמָר. וְשֵׁם כָּל מִשְׁמָר כָּתוּב עַל חֲלוּנוֹתָיו. וְכֻלָּן סְתוּמוֹת. וּכְשֶׁיִּכָּנְסוּ אַנְשֵׁי מִשְׁמָר לַעֲבוֹדָה בַּשַּׁבָּת שֶׁלָּהֶן פּוֹתְחִין חֲלוּנוֹתֵיהֶן כָּל יְמֵי שַׁבָּתָן וְנוֹטְלִין הַכֵּלִים. וּכְשֶׁיֵּצְאוּ מַחֲזִירִין הַבְּגָדִים לְחַלּוֹנוֹתֵיהֶן וְסוֹתְמִין:

ט וְלָמָּה עָשׂוּ אַרְבָּעָה חֲלוּנוֹת לְכָל מִשְׁמָר. לְפִי שֶׁלֹּא יִהְיוּ הַכֵּלִים מְעֹרָבִין. אֶלָּא כָּל הַמִּכְנָסַיִם בְּחַלּוֹן אֶחָד וְכָתוּב עֲלָיו מִכְנָסַיִם. וְכֹל הָאַבְנֵטִים בְּחַלּוֹן אֶחָד וְכָתוּב עֲלָיו אַבְנֵט. וְכֵן הַמִּצְנָפוֹת כֻּלָּן בְּחַלּוֹן אֶחָד. וְהַכֻּתָּנוֹת כֻּלָּן בְּחַלּוֹן אֶחָד:

י כֹּהֵן גָּדוֹל מַנִּיחַ בִּגְדֵי זָהָב בַּלִּשְׁכָּה שֶׁלּוֹ בַּלַּיְלָה אוֹ בְּעֵת שֶׁיֵּצֵא מִן הַמִּקְדָּשׁ:

יא בִּגְדֵי כְהֻנָּה מֻתָּר לֵהָנוֹת בָּהֶן. לְפִיכָךְ לִבְשָׁם בְּיוֹם עֲבוֹדָתוֹ וַאֲפִלּוּ שֶׁלֹּא בִּשְׁעַת עֲבוֹדָה חוּץ מִן הָאַבְנֵט מִפְּנֵי שֶׁהוּא שַׁעַטְנֵז:

יב אָסוּר לְכֹהֵן הֶדְיוֹט לִלְבְּשׁוֹ אֶלָּא בִּשְׁעַת עֲבוֹדָה. אֵין הַכֹּהֲנִים לוֹבְשִׁין לַעֲבוֹדָה אֶלָּא צֶמֶר וּפִשְׁתִּים בִּלְבָד:

יג וְכָל מָקוֹם שֶׁנֶּאֱמַר בַּתּוֹרָה שֵׁשׁ אוֹ בַּד הוּא הַפִּשְׁתִּים וְהוּא הַבּוּץ. וּתְכֵלֶת הָאֲמוּרָה בְּכָל מָקוֹם הִיא הַצֶּמֶר הַצָּבוּעַ כְּעֵצֶם שָׁמַיִם שֶׁהוּא פָּתוּךְ מִן הַכַּחַל. הָאַרְגָּמָן הוּא הַצֶּמֶר הַצָּבוּעַ אָדוֹם. וְתוֹלַעַת הַשָּׁנִי הוּא הַצֶּמֶר הַצָּבוּעַ בְּתוֹלַעַת:

יד כָּל מָקוֹם שֶׁנֶּאֱמַר בַּתּוֹרָה שֵׁשׁ אוֹ שֵׁשׁ מָשְׁזָר צָרִיךְ שֶׁיִּהְיֶה חוּט כָּפוּל שִׁשָּׁה. וּמָקוֹם שֶׁנֶּאֱמַר בַּד אִם הָיָה חוּט אֶחָד לְבַדּוֹ כָּשֵׁר. וּמִצְוָה מִן הַמֻּבְחָר שֶׁיִּהְיֶה כָּפוּל שִׁשָּׁה. וּמָקוֹם שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ מָשְׁזָר בִּלְבָד צָרִיךְ שֶׁיִּהְיֶה חוּטָן כָּפוּל שְׁמֹנָה:

טו כָּל מָקוֹם שֶׁנֶּאֱמַר בַּתּוֹרָה מַעֲשֶׂה רֹקֵם הוּא שֶׁתְּהֵיינָה הַצּוּרוֹת הַנַּעֲשׂוֹת בָּאֲרִיגָה נִרְאוֹת מִצַּד אֶחָד בִּפְנֵי הָאָרִיג. וּמַעֲשֶׂה חֹשֵׁב הוּא שֶׁתְּהֵיֶה הַצּוּרָה נִרְאֵית מִשְּׁנֵי צְדָדִין פָּנִים וְאָחוֹר:

טז וְכֵיצַד מַעֲשֶׂה הַבְּגָדִים. הַכַּתֹּנֶת בֵּין שֶׁל כֹּהֵן גָּדוֹל בֵּין שֶׁל כֹּהֵן הֶדְיוֹט מִשְׁבְּצֹת הָיְתָה שֶׁהִיא בָּתִּים בָּתִּים בָּאֲרִיגָתָהּ כְּמוֹ בֵּית הַכּוֹסוֹת כְּדֶרֶךְ שֶׁעוֹשִׂין הָאוֹרְגִין בִּבְגָדִים הַקָּשִׁים. וּבֵית יָד שֶׁלָּהּ נֶאֱרָג בִּפְנֵי עַצְמוֹ וּמְחַבְּרִין אוֹתוֹ עִם גּוּף הַכַּתֹּנֶת בִּתְפִירָה:

יז אֹרֶךְ הַכַּתֹּנֶת עַד לְמַעְלָה מִן הָעָקֵב. וְאֹרֶךְ בֵּית יָד שֶׁלָּהּ עַד פֵּס יָדוֹ. וְרָחְבּוֹ כְּרֹחַב הַיָּד:

יח הַמִּכְנָסַיִם בֵּין שֶׁל כֹּהֵן גָּדוֹל בֵּין שֶׁל כֹּהֵן הֶדְיוֹט הֵם מִמְּתְנַיִם עַד יֶרֶכַיִם שֶׁהוּא לְמַעְלָה מִן הַטְּבוּר קָרוֹב מִן הַלֵּב עַד סוֹף הַיֶּרֶךְ שֶׁהוּא הָאַרְכּוּבָה. וּשְׁנָצִים יֵשׁ לָהֶם. וְאֵין לָהֶם לֹא בֵּית הַנֶּקֶב וְלֹא בֵּית הָעֲרָוָה אֶלָּא מֻקָּפִין כְּמִין כִּיס:

יט הַמִּצְנֶפֶת שֶׁל כֹּהֵן גָּדוֹל אוֹ הֶדְיוֹט אָרְכּוֹ שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה אַמּוֹת. וְהָאַבְנָט רָחְבּוֹ כְּמוֹ שָׁלֹשׁ אֶצְבָּעוֹת וְאָרְכּוֹ שְׁנַיִם וּשְׁלֹשִׁים אַמָּה. מַקִּיפוֹ וּמַחֲזִירוֹ כֻּלּוֹ עַל גַּבֵּי כֻּלּוֹ. וּבִגְדֵי כְהֻנָּה כֻּלָּן אֵין עוֹשִׂין אוֹתָן מַעֲשֶׂה מַחַט אֶלָּא מַעֲשֶׂה אוֹרֵג שֶׁנֶּאֱמַר (שמות כח לב) (שמות לט כב) (שמות לט כז) "מַעֲשֶׂה אוֹרֵג":

פרק ט

א כֵּיצַד מַעֲשֶׂה הַצִּיץ. עוֹשֶׂה טַס שֶׁל זָהָב רֹחַב שְׁתֵּי אֶצְבָּעוֹת וּמַקִּיף מֵאֹזֶן לְאֹזֶן וְכוֹתֵב עָלָיו שְׁנֵי שִׁיטִין קֹדֶשׁ לַה׳ קֹדֶשׁ לַה׳ מִלְמַעְלָה. וְאִם כְּתָבוֹ בְּשִׁיטָה אַחַת כָּשֵׁר. וּפְעָמִים כְּתָבוּהוּ בְּשִׁיטָה אַחַת:

ב וְהָאוֹתִיּוֹת בּוֹלְטוֹת בְּפָנָיו. [כֵּיצַד]. חוֹפֵר אֶת הָאוֹתִיּוֹת מֵאֲחָרָיו וְהוּא מְדֻבָּק עַל הַשַּׁעֲוָה עַד שֶׁבּוֹלֵט. וְהוּא נָקוּב בִּשְׁתֵּי קְצוֹתָיו. וּפְתִיל תְּכֵלֶת לְמַטָּה מִמֶּנּוּ נִכְנָס מִנֶּקֶב לְנֶקֶב כְּדֵי שֶׁיִּהְיֶה נִקְשָׁר בִּפְתִיל כְּנֶגֶד הָעֹרֶף:

ג הַמְּעִיל כֻּלּוֹ תְּכֵלֶת. וְחוּטָיו כְּפוּלִין שְׁנַיִם עָשָׂר וּפִיו אָרוּג בְּתַחְלַת אֲרִיגָתוֹ. וְאֵין לוֹ בֵּית יָד אֶלָּא נֶחְלָק לִשְׁתֵּי כְּנָפַיִם מִסּוֹף הַגָּרוֹן עַד לְמַטָּה כְּדֶרֶךְ כָּל הַמְּעִילִים וְאֵינוֹ מְחֻבָּר אֶלָּא כְּנֶגֶד כָּל הַגָּרוֹן בִּלְבַד. וְהַקּוֹרַע פִּי הַמְּעִיל לוֹקֶה שֶׁנֶּאֱמַר (שמות כח לב) (שמות לט כג) "לֹא יִקָּרֵעַ". וְהוּא הַדִּין לְכָל בִּגְדֵי כְהֻנָּה שֶׁהַקּוֹרְעָן דֶּרֶךְ הַשְׁחָתָה לוֹקֶה:

ד וּמֵבִיא תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי כָּל מִין מִשְׁלְשְׁתָּן שָׁזוּר שְׁמוֹנָה לְפִי שֶׁנֶּאֱמַר בְּשׁוּלָיו (שמות לט כד) "מָשְׁזָר". נִמְצְאוּ חוּטֵי הַשּׁוּלַיִם אַרְבָּעָה וְעֶשְׂרִים. וְעוֹשֶׂה אוֹתָן כְּמִין רִמּוֹנִים שֶׁלֹּא פָּתְחוּ פִּיהֶן וְתוֹלֶה אוֹתָן בַּמְּעִיל. וּמֵבִיא שְׁנַיִם וְשִׁבְעִים זוּגִים וּבָהֶם שְׁנַיִם וְשִׁבְעִים עִנְבּוֹלִים הַכֹּל זָהָב וְתוֹלֶה בּוֹ שִׁשָּׁה וּשְׁלֹשִׁים בְּשׁוּלֵי כָּנָף זֶה וְשִׁשָּׁה וּשְׁלֹשִׁים בְּשׁוּלֵי כָּנָף זֶה. וְהַזּוּג עִם הָעִנְבּוֹל הַתָּלוּי בֵּין שְׁנֵיהֶם כְּאֶחָד נִקְרָא פַּעֲמוֹן עַד שֶׁיִּהְיוּ שׁוּלָיו מִשְּׁנֵי צְדָדָיו (שמות לט כו) "פַּעֲמוֹן וְרִמּוֹן פַּעֲמוֹן וְרִמּוֹן":

ה הַזָּהָב שֶׁבַּאֲרִיגַת הָאֵפוֹד וְהַחֹשֶׁן הָאָמוּר בַּתּוֹרָה כָּכָה הוּא מַעֲשֵׂהוּ. לוֹקֵחַ חוּט אֶחָד זָהָב טָהוֹר וְנוֹתְנוֹ עִם שִׁשָּׁה חוּטִין שֶׁל תְּכֵלֶת וְכוֹפֵל הַשִּׁבְעָה חוּטִין כְּאַחַת. וְכֵן הוּא עוֹשֶׂה חוּט זָהָב עִם שִׁשָּׁה שֶׁל אַרְגָּמָן וְחוּט אֶחָד עִם שִׁשָּׁה שֶׁל תּוֹלַעַת שָׁנִי. וְחוּט אֶחָד עִם שִׁשָּׁה שֶׁל פִּשְׁתִּים. נִמְצְאוּ אַרְבָּעָה חוּטֵי זָהָב וְנִמְצְאוּ כָּל הַחוּטִים שְׁמוֹנָה וְעֶשְׂרִים שֶׁנֶּאֱמַר (שמות לט ג) "וַיְרַקְּעוּ אֶת פַּחֵי הַזָּהָב" וְגוֹמֵר (שמות לט ג) "לַעֲשׂוֹת בְּתוֹךְ הַתְּכֵלֶת וּבְתוֹךְ הָאַרְגָּמָן וּבְתוֹךְ תּוֹלַעַת הַשָּׁנִי וּבְתוֹךְ הַשֵּׁשׁ" מִלַּמֵּד שֶׁחוּט הַזָּהָב כָּפוּל בְּתוֹכָן:

ו כֵּיצַד מַעֲשֶׂה הַחֹשֶׁן. אוֹרֵג בֶּגֶד מַעֲשֶׂה חֹשֶׁב מִן הַזָּהָב וְהַתְּכֵלֶת וְהָאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת הַשָּׁנִי וְהַשֵּׁשׁ עַל שְׁמוֹנָה וְעֶשְׂרִים חוּטִין כְּמוֹ שֶׁבַּאַרְנוּ אָרְכּוֹ אַמָּה וְרָחְבּוֹ זֶרֶת וְכוֹפְלוֹ לִשְׁנַיִם. נִמְצָא זֶרֶת עַל זֶרֶת מְרֻבָּע. וְקוֹבֵעַ בּוֹ אַרְבָּעָה טוּרִים שֶׁל אֶבֶן הַמִּפְרָשִׁים בַּתּוֹרָה כָּל אֶבֶן מֵהֶן מְרֻבָּע וּמְשֻׁקַּע בְּבֵית שֶׁל זָהָב שֶׁמַּקִּיפוֹ מִלְמַטָּה וּמֵאַרְבַּע רוּחוֹתָיו:

ז וּמְפַתֵּחַ עַל הָאֲבָנִים שְׁמוֹת הַשְּׁבָטִים כְּתוֹלְדוֹתָם וְנִמְצָא כּוֹתֵב עַל הָאֹדֶם רְאוּבֵן וְעַל יָשְׁפֵּה בִּנְיָמִין. וְכוֹתֵב בַּתְּחִלָּה לְמַעְלָה מֵרְאוּבֵן אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב וְכוֹתֵב לְמַטָּה מִבִּנְיָמִין שִׁבְטֵי יָהּ כְּדֵי שֶׁיִּהְיוּ כָּל הָאוֹתִיּוֹת מְצוּיוֹת שָׁם:

ח וְעוֹשֶׂה עַל אַרְבַּע זָוִיוֹת שֶׁל חֹשֶׁן אַרְבַּע טַבָּעוֹת זָהָב. וְנוֹתֵן בִּשְׁתֵּי הַטַּבָּעוֹת שֶׁל מַעְלָה שֶׁהַחֹשֶׁן נִתְלֶה בָּהֶן שְׁתֵּי עֲבוֹתוֹת הַזָּהָב. וְהֵם הַנִּקְרָאִים שַׁרְשְׁרוֹת. וְנוֹתֵן בִּשְׁתֵּי טַבָּעוֹת שֶׁל מַטָּה שֶׁהֵן כְּנֶגֶד הַדָּדִים שְׁנֵי פְּתִילֵי תְּכֵלֶת:

ט הָאֵפוֹד רָחְבּוֹ כְּרֹחַב גַּבּוֹ שֶׁל אָדָם מִכָּתֵף לְכָתֵף. וְאָרְכּוֹ מִכְּנֶגֶד אַצִּילֵי הַיָּדַיִם מֵאֲחוֹרָיו עַד הָרַגְלַיִם. וְיֵשׁ לוֹ כְּמוֹ שְׁתֵּי יָדוֹת יוֹצְאוֹת מִמֶּנּוּ בָּאֲרִיג לְכָאן וּלְכָאן שֶׁחוֹגְרִין אוֹתוֹ בָּהֶם וְהֵם הַנִּקְרָאִין חֹשֶׁב הָאֵפוֹד. וְהַכֹּל אָרוּג זָהָב תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ עַל שְׁמוֹנָה וְעֶשְׂרִים חוּטִין כְּמַעֲשֵׂה הַחֹשֶׁן. וְתוֹפֵר עָלָיו

שְׁתֵּי כְּתֵפוֹת כְּדֵי שֶׁיִּהְיוּ עַל כְּתֵפוֹת הַכֹּהֵן. וְקוֹבֵעַ עַל כָּל כָּתֵף וְכָתֵף אֶבֶן שֹׁהַם מְרֻבַּע מַשְׁקָע בְּבֵית שֶׁל זָהָב. וּמְפַתֵּחַ עַל שְׁתֵּי הָאֲבָנִים שְׁמוֹת הַשְּׁבָטִים. שִׁשָּׁה עַל אֶבֶן זוֹ וְשִׁשָּׁה עַל אֶבֶן זוֹ כְּתוֹלְדוֹתָם. וְכוֹתְבִין שֵׁם יוֹסֵף יְהוֹסֵף. וְנִמְצְאוּ כ״ה אוֹת בְּאֶבֶן זוֹ וְכ״ה אוֹת בְּאֶבֶן זוֹ. וְכָךְ הָיוּ כְּתוּבִין: וְהָאֶבֶן שֶׁכָּתוּב בָּהּ רְאוּבֵן עַל כְּתֵפוֹ הַיְמָנִית. וְהָאֶבֶן שֶׁכָּתוּב בָּהּ שִׁמְעוֹן עַל כְּתֵפוֹ הַשְּׂמְאלִית. וְעוֹשֶׂה בְּכָל כָּתֵף שְׁתֵּי טַבָּעוֹת אַחַת מִלְמַעְלָה בְּרֹאשׁ הַכָּתֵף וְאַחַת מִלְמַטָּה לַכָּתֵף לְמַעְלָה מִן הַחֵשֶׁב. וְנוֹתֵן שְׁתֵּי עֲבוֹתוֹת זָהָב בִּשְׁתֵּי טַבָּעוֹת שֶׁלְּמַעְלָה וְהֵם הַנִּקְרָאִים שַׁרְשְׁרוֹת:

י וְאַחַר כָּךְ מַכְנִיס קְצוֹת הָעֲבוֹתוֹת שֶׁל חֹשֶׁן בַּטַּבָּעוֹת שֶׁל מַעְלָה בְּכִתְפוֹת הָאֵפוֹד. וּמַכְנִיס שְׁנֵי פְּתִילֵי הַתְּכֵלֶת שֶׁבְּשׁוּלֵי הַחֹשֶׁן בִּשְׁתֵּי הַטַּבָּעוֹת שֶׁל מַעְלָה מֵחֹשֶׁב הָאֵפוֹד. וּמוֹרִידִין אֶת הַשַּׁרְשְׁרוֹת שֶׁבַּטַּבָּעוֹת כִּתְפוֹת הָאֵפוֹד עַד טַבָּעוֹת הַחֹשֶׁן הָעֶלְיוֹנוֹת כְּדֵי שֶׁיִּדָּבְקוּ זֶה בָּזֶה (שמות כח כח) (שמות לט כא) ״וְלֹא יִזַּח הַחֹשֶׁן מֵעַל הָאֵפוֹד״. וְכָל הַמִּזְיַח חֹשֶׁן מֵעַל הָאֵפוֹד וּמְפָרֵק חִבּוּרָן דֶּרֶךְ קִלְקוּל לוֹקֶה:

יא נִמְצָא כְּשֶׁלּוֹבֵשׁ הָאֵפוֹד עִם הַחֹשֶׁן יִהְיֶה הַחֹשֶׁן עַל לִבּוֹ בְּשָׁוֶה וְהָאֵפוֹד מֵאַחֲרָיו וְחֹשֶׁב הָאֵפוֹד קָשׁוּר עַל לִבּוֹ תַּחַת הַחֹשֶׁן. וּשְׁתֵּי כִּתְפוֹת הָאֵפוֹד עַל שְׁתֵּי כְּתֵפָיו. וּשְׁתֵּי עֲבוֹתוֹת זָהָב יוֹרְדוֹת מֵעַל כְּתֵפָיו מִכָּאן וּמִכָּאן מִכִּתְפוֹת הָאֵפוֹד עַד טַבָּעוֹת הַחֹשֶׁן. וּשְׁנֵי חוּטֵי תְּכֵלֶת מְרֻכָּסִין מִתַּחַת אֲצִילֵי יָדָיו. מִשְּׁתֵּי טַבָּעוֹת הַחֹשֶׁן הַתַּחְתּוֹנוֹת עַד שְׁתֵּי טַבָּעוֹת כִּתְפוֹת הָאֵפוֹד הַתַּחְתּוֹנוֹת שֶׁהֵם לְמַעְלָה מִן הַחֵשֶׁב:

פרק י

א כֵּיצַד סֵדֶר לְבִישַׁת הַבְּגָדִים. לוֹבֵשׁ הַמִּכְנָסַיִם תְּחִלָּה וְחוֹגֵר אֶת הַמִּכְנָסַיִם לְמַעְלָה מִטִּבּוּרוֹ מֵעַל מָתְנָיו. וְאַחַר כָּךְ לוֹבֵשׁ הַכֻּתֹּנֶת. וְאַחַר כָּךְ חוֹגֵר אֶת הָאַבְנֵט כְּנֶגֶד אֲצִילֵי יָדָיו וּמַקִּיפוֹ כֶּרֶךְ עַל כֶּרֶךְ עַד שֶׁגּוֹמֵר וְקוֹשֵׁר:

ב וְעַל הָאַבְנֵט מִפְרָשׁ בַּקַּבָּלָה (יחזקאל מד יח) ״וְלֹא יַחְגְּרוּ בַיָּזַע״ בְּמָקוֹם שֶׁמְּזִיעִין. וְכָךְ קִבֵּל יוֹנָתָן בֶּן עוּזִיאֵל מִפִּי הַנְּבִיאִים וְתִרְגֵּם עַל לְבָבֵיהוֹן יְסִרוּן. וְאַחַר כָּךְ צוֹנֵף בַּמִּצְנֶפֶת כְּמִין כּוֹבַע:

ג כֹּהֵן גָּדוֹל אַחַר שֶׁחוֹגֵר בְּאַבְנֵט לוֹבֵשׁ הַמְּעִיל. וְעַל הַמְּעִיל הָאֵפוֹד וְהַחֹשֶׁן וְחוֹגֵר בְּחֹשֶׁב הָאֵפוֹד עַל הַמְּעִיל מִתַּחַת הַחֹשֶׁן וּלְפִיכָךְ נִקְרָא (שמות כח לא) (שמות כט ה) (שמות לט כב) ״מְעִיל הָאֵפוֹד״ שֶׁחוֹגְרוֹ בָּאֵפוֹד. וְאַחַר כָּךְ צוֹנֵף בַּמִּצְנֶפֶת וְקוֹשֵׁר הַצִּיץ לְמַעְלָה מִן הַמִּצְנֶפֶת וּשְׁעָרוֹ הָיָה נִרְאֶה בֵּין צִיץ לַמִּצְנֶפֶת וְשָׁם הָיָה מֻנִּיחַ תְּפִלִּין בֵּין צִיץ לַמִּצְנֶפֶת:

ד מִצְוַת עֲשֵׂה לַעֲשׂוֹת בְּגָדִים אֵלּוּ וְלִהְיוֹת הַכֹּהֵן עוֹבֵד בָּהֶן שֶׁנֶּאֱמַר (שמות כח ב) ״וְעָשִׂיתָ בִגְדֵי קֹדֶשׁ״. (שמות כט ח) ״וְאֶת בָּנָיו תַּקְרִיב וְהִלְבַּשְׁתָּם כֻּתֳּנֹת״. וְכֹהֵן גָּדוֹל שֶׁשִּׁמֵּשׁ בְּפָחוֹת מִשְּׁמוֹנָה בְּגָדִים אֵלּוּ אוֹ כֹּהֵן הֶדְיוֹט שֶׁשִּׁמֵּשׁ בְּפָחוֹת מֵאַרְבָּעָה בְּגָדִים אֵלּוּ הוּא הַנִּקְרָא מְחֻסַּר בְּגָדִים וַעֲבוֹדָתוֹ פְּסוּלָה וְחַיָּב מִיתָה בִּידֵי שָׁמַיִם כְּזָר שֶׁשִּׁמֵּשׁ שֶׁנֶּאֱמַר (שמות כט ט) ״וְחָגַרְתָּ אֹתָם אַבְנֵט״ (שמות כט ט) ״וְהָיְתָה לָהֶם כְּהֻנָּה״. בִּזְמַן שֶׁבִּגְדֵיהֶם עֲלֵיהֶן כְּהֻנָּתָן עֲלֵיהֶן. אֵין בִּגְדֵיהֶן עֲלֵיהֶן אֵין כְּהֻנָּתָם עֲלֵיהֶן אֶלָּא חֲרֵי הֵם כְּזָרִים וְנֶאֱמַר (במדבר א נא) (במדבר ג י) (במדבר ג לח) (במדבר יח ז) ״וְהַזָּר הַקָּרֵב יוּמָת״:

ה כֵּיצַד שֶׁהַמְּחֻסַּר בְּגָדִים חַיָּב מִיתָה וּפוֹסֵל הָעֲבוֹדָה. כָּךְ הַיְתֵר בְּגָדִים כְּגוֹן שֶׁלָּבַשׁ שְׁתֵּי כֻּתָּנוֹת אוֹ שְׁנֵי אַבְנָטִים אוֹ כֹּהֵן הֶדְיוֹט שֶׁלָּבַשׁ בִּגְדֵי כֹּהֵן גָּדוֹל וְעָבַד חֲרֵי זֶה מְחֻלָּל הָעֲבוֹדָה וְחַיָּב מִיתָה בִּידֵי שָׁמַיִם:

ו נֶאֱמַר בְּבִגְדֵי כְהֻנָּה (ויקרא טז ד) ״עַל בְּשָׂרוֹ״ (ויקרא טז ד) ״וּלְבֻשָׁם״. מְלַמֵּד שֶׁלֹּא יִהְיֶה דָּבָר חוֹצֵץ בֵּין בְּשָׂרוֹ לַבְּגָדִים. אֲפִלּוּ נִימָא אַחַת אוֹ עָפָר אוֹ כְּנָה מִתָּה אִם הָיְתָה בֵּין בָּשָׂר לַבֶּגֶד חֲרֵי זוֹ חֲצִיצָה וַעֲבוֹדָתוֹ פְּסוּלָה. לְפִיכָךְ אֵין הַכֹּהֵן יָכוֹל לַעֲבֹד בִּתְפִלִּין שֶׁל יָד שֶׁחֲרֵי חוֹצֶצֶת. אֲבָל שֶׁל רֹאשׁ אֵינָהּ חוֹצֶצֶת. וְאִם רָצָה לַהֲנִיחָם בִּשְׁעַת הָעֲבוֹדָה מֻנִּיחַ:

ז וְצָרִיךְ לְהִזָּהֵר בִּשְׁעָה שֶׁלּוֹבֵשׁ שֶׁלֹּא יִהְיֶה אָבָק בֵּין בִּגְדוֹ לְבָשָׂרוֹ וְלֹא כְּנָה אַף עַל פִּי שֶׁהִיא בַּחַיִּים. וְשֶׁלֹּא תִּכָּנֵס הָרוּחַ בִּשְׁעַת הָעֲבוֹדָה בֵּין בְּשָׂרוֹ לְבִגְדוֹ עַד שֶׁיִּתְרַחֵק הַבֶּגֶד מֵעָלָיו. וְלֹא יַכְנִיס יָדוֹ תַּחַת חֲלוּקוֹ לַחֵיק. וְלֹא יֵצֵא שְׁעָרוֹ מִן הַבֶּגֶד. וְלֹא יִהְיֶה בַּבֶּגֶד נִימָא מְדֻלְדֶּלֶת. וְאִם הָיָה שָׁם אֶחָד מִכָּל אֵלּוּ עֲבוֹדָתוֹ כְּשֵׁרָה:

ח כָּרַךְ עַל בְּשָׂרוֹ בֶּגֶד שֶׁלֹּא בְּמָקוֹם בְּגָדִים כְּגוֹן שֶׁכָּרַכוֹ עַל אֶצְבָּעוֹ אוֹ עַל עֲקֵבוֹ אִם הָיָה בּוֹ שָׁלֹשׁ אֶצְבָּעוֹת עַל שָׁלֹשׁ אֶצְבָּעוֹת חֲרֵי זֶה חוֹצֵץ וּפוֹסֵל. פָּחוֹת מִכָּאן אֵינוֹ חוֹצֵץ. וְאִם הָיָה צִלְצוּל קָטָן הוֹאִיל וְהוּא חָשׁוּב בֶּגֶד בִּפְנֵי עַצְמוֹ חֲרֵי זֶה פּוֹסֵל וְאַף עַל פִּי שֶׁאֵין בּוֹ שָׁלֹשׁ עַל שָׁלֹשׁ:

ט כֹּהֵן שֶׁלָּקָה בְּאֶצְבָּעוֹ מֵתָר לְכָרֹךְ עָלֶיהָ גֶּמִי בְּשַׁבָּת אוֹ בֶּגֶד שֶׁאֵין בּוֹ שָׁלֹשׁ עַל שָׁלֹשׁ וְעוֹבֵד. וְאִם נִתְכַּוֵּן לְהוֹצִיא דָּם אָסוּר. וְהוּא שֶׁלֹּא יָחֹץ הַגֶּמִי אוֹ הַבֶּגֶד בֵּין בְּשָׂרוֹ לִכְלִי בִּשְׁעַת עֲבוֹדָה:

י עָשׂוּ בְּבֵית שֵׁנִי אוּרִים וְתֻמִּים כְּדֵי לְהַשְׁלִים שְׁמוֹנָה בְּגָדִים וְאַף עַל פִּי שֶׁלֹּא הָיוּ נִשְׁאָלִין בָּהֶן. וּמִפְּנֵי מָה לֹּא הָיוּ שׁוֹאֲלִין בָּהֶן מִפְּנֵי שֶׁלֹּא הָיְתָה שָׁם רוּחַ הַקֹּדֶשׁ וְכָל כֹּהֵן שֶׁאֵינוֹ מְדַבֵּר בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ וְאֵין שְׁכִינָה שׁוֹרָה עָלָיו אֵין נִשְׁאָלִין בּוֹ׃

יא וְכֵיצַד שׁוֹאֲלִין. עוֹמֵד הַכֹּהֵן וּפָנָיו לִפְנֵי הָאָרוֹן וְהַשּׁוֹאֵל מֵאֲחָרָיו. פָּנָיו לַאֲחֹרֵי הַכֹּהֵן. וְאוֹמֵר הַשּׁוֹאֵל אֶעֱלֶה אוֹ לֹא אֶעֱלֶה. וְאֵינוֹ שׁוֹאֵל בְּקוֹל רָם וְלֹא מְהַרְהֵר בְּלִבּוֹ אֶלָּא בְּקוֹל נָמוּךְ כְּמִי שֶׁמִּתְפַּלֵּל בֵּינוֹ לְבֵין עַצְמוֹ. וּמְיַד רוּחַ הַקֹּדֶשׁ לוֹבֶשׁ אֶת הַכֹּהֵן וּמַבִּיט בַּחֹשֶׁן וְרוֹאֶה בּוֹ בְּמַרְאֵה הַנְּבוּאָה עֲלֵה אוֹ לֹא תַּעֲלֶה בָּאוֹתִיּוֹת שֶׁבּוֹלְטוֹת מִן הַחֹשֶׁן כְּנֶגֶד פָּנָיו. וְהַכֹּהֵן מְשִׁיבוֹ וְאוֹמֵר לוֹ עֲלֵה אוֹ לֹא תַּעֲלֶה׃

יב וְאֵין שׁוֹאֲלִין עַל שְׁנֵי דְּבָרִים כְּאֶחָד. וְאִם שָׁאַל מְשִׁיבִין עַל הָרִאשׁוֹן בִּלְבַד. וְאֵין נִשְׁאָלִין בָּהֶן לְהֶדְיוֹט אֶלָּא אוֹ לְמֶלֶךְ אוֹ לְבֵית דִּין אוֹ לְמִי שֶׁצָּרֶךְ הַצִּבּוּר בּוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (במדבר כז כא) ״וְלִפְנֵי אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן יַעֲמֹד וְגוֹ׳. ״הוּא״ זֶה הַמֶּלֶךְ. ״וְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל״ זֶה הוּא מְשׁוּחַ מִלְחָמָה אוֹ מִי שֶׁצָּרֶךְ הַצִּבּוּר בִּשְׁאֵלָתוֹ. ״וְכָל הָעֵדָה״ אֵלּוּ בֵּית דִּין הַגָּדוֹל׃

יג זֶה שֶׁאָמְרָה מוֹצֵא בִּדְבְרֵי נְבִיאִים שֶׁהַכֹּהֲנִים הָיוּ חוֹגְרִין אֵפוֹד בַּד לֹא הָיוּ כֹּהֲנִים גְּדוֹלִים. שֶׁאֵין הָאֵפוֹד שֶׁל כֹּהֵן גָּדוֹל אֵפוֹד בַּד. וְאַף הַלְוִיִּם הָיוּ חוֹגְרִין אוֹתוֹ שֶׁהֲרֵי שְׁמוּאֵל הַנָּבִיא לֵוִי הָיָה וְנֶאֱמַר בּוֹ (שמואל א ב יח) ״נַעַר חָגוּר אֵפוֹד בָּד״. אֶלָּא אֵפוֹד זֶה הָיוּ חוֹגְרִים אוֹתוֹ בְּנֵי הַנְּבִיאִים וּמִי שֶׁהוּא רָאוּי שֶׁתִּשְׁרֶה עָלָיו רוּחַ הַקֹּדֶשׁ לְהוֹדִיעַ כִּי הִגִּיעַ זֶה לְמַעֲלַת כֹּהֵן גָּדוֹל שֶׁמְּדַבֵּר עַל פִּי הָאֵפוֹד וְהַחֹשֶׁן בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ׃